

SKUPAJ PIŠEMO ZGODBE NAJLEPŠEGA MESTA

DR. EVA TURK
ZARADI ŽUŽELK
IMAMO LAHKO
V MESTU JABOLKA
IN PARADIŽNIK

Ljubljana

NA BREZPLAČNIH VADBAH SMO SE DOBRO RAZGIBALI. POPRAVILI SMO KOLESA IN SE Z NJIMI POVZPELI NA TOŠKO ČELO. Z MAŽORETKAMI SMO TRENIRALI ZA DRŽAVNO PRVENSTVO, ZVEČER PA SMO SI ODPOČILI OB TV-SERIJAH, V KATERIH NASTOPA NAŠE LEPO MESTO.

O ČEM PIŠEMO TOKRAT

Z aplikacijo PSLifestyle smo izračunali svoj vpliv na okolje. Da bi ga zmanjšali, smo v Grashki pokusili odlično rastlinsko hrano iz samih ekološko pridelanih sestavin. Te nam ponuja tudi Zeleni zabojček, ki sveža živila s kolesi dostavlja do vašega praga. V Botaničnem vrtu vsako pomlad cveti morje zvončkov, ki so prava mala posebnost. Tako kot Center urbanih športov Stožice, kjer boste lahko po mili volji izvajali trike na kolesčkih. Za prevzem večje količine gradbenih odpadkov bo po novem treba plačati. Naše avtobusne postaje obletavajo čebele, saj so na njih zasajene avtohtone slovenske rastline. V energetskih svetovalnih pisarnah dobite brezplačne nasvete o prenovi ali nakupu novega energijsko učinkovitega doma. Posameznikom in organizacijam, ki nam stojijo ob strani v težkih trenutkih, smo se zahvalili s priznanji s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Z evlucijsko biologinjo in biogeografinjo dr. Evo Turk smo se pogovarjali o pajkih, sladkovodnih rakih, galebih, deževnikih in drugih živalih, s katerimi si delimo mesto. Cerkev sv. Mihaela na Barju je bila začasna rešitev, ki tamkajšnjim prebivalcem ni bila preveč po godu, danes pa je del Unescove svetovne dediščine. Jasona Wisniewskega je iz Arizone k nam pripeljala višja sila. Obiskali smo več delavnic, kjer skrbijo, da flota mestnih koles teče kot namazana. V kolumnah se sprašujemo, kako odprto do različnosti je naše mesto. Presodite sami. Slovenska filantropija povezuje ljudi dobre volje, ki so pripravljeni pomagati starejšim, šibkejšim in socialno izključenim. Povzpeli smo se na Toško čelo, ki je priljubljena rekreacijska točka pohodnikov in kolesarjev. Na treningu smo se pridružili ljubljanskim mažoretkam, ki nas s svojimi nastopi vsakič razveselijo. Spet se je začela sezona brezplačnih vadb Gremo na šport. Izkoristite priložnost in se dobro razgibajte. Ogledali smo si televizijske serije, v katerih nastopa naše mesto. Na koncu pa smo se posladkali še s torto Ljubljana. Mmm, slastna je bila.

Ljubljana

april 2024

Izdajatelj

Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj

župan Zoran Jankovič

Uredniški odbor

Marjan Sedmak (predsednik), Manuela Ela Piškur (podpredsednica), Maruša Babnik, dr. Tina Bregant, Boštjan Koritnik

Odgovorni urednik

Nenad Senič

Pomočnica odgovornega urednika

Nina Kožar

Oblikovna zasnova

Špela Pfeifer

Izvedbeno oblikovanje

Maja Petrovič

Foto na naslovnici

Jernej Čampelj

Tisk

Salomon, d. o. o.

Naklada

131.218 izvodov

Predloge, pohvale, kritike ali le pozdrave pošljite na: revija.ljubljana@ljubljana.si

Glasilo Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

ISSN 1318-797x

DEJAN SOTIROV

ustanovitelj Zavoda Mavrični bojevniki

Dobro v sebi, dobro v drugih

Človek je bitje, ki sledi. Sledi tistemu, kar se mu pove. Kar se mu zdi smiselno in sledljivo v nameri drugih. Pomembni so navade in vedenja, ki jih pridobimo kot otroci. Pa vendar naš notranji kompas kljub sledljivemu umu (na srečo) raje uporablja srce, čutenje in intuicijo. Ljudje sledimo, ko začutimo dobro v drugih! Sledimo ljubezni v ljubezni.

Dobro sem informiran, da vem malo! Malo o sebi, veliko o drugih. Vohun, ki spi v naši amigdali in moč spreminja v nemoč. Bolečina je prazna, tvori jo strah. Strah je prazen, a lahko boli. Da bi ljudje opazili dobro, ni pomembno, kdo so tvoji starši, od kod prihajaš ... Bolj kot cilji so pomembni ljudje, ki nas spremljajo na poti.

Nekdo začuti že majhno ureznino, ko hodi bos po sveži rosnjavi. Zapeče ga in se ustavi. Drugi so takšni, da hodijo po trnju. Ko se počutimo slabotne, raziskujemo, guglamo odgovore. Ugotovimo, da krvavimo. Ker izgublamo kri, postajamo anemični. Ser smo slabokrvni, se počutimo slabo. Prvi korak je, da rano zapreš. Posledično ne boš krvavel in ne boš anemičen. Obstajata dve rešitvi. Če želiš nadaljevati po isti poti in hoditi po trnju, si obuj čevlje. Če želiš nadaljevati bos, pojdi

naokoli. Seveda je na poti bojevnika mnogo izzivov. Ko človek dožame, da so izzivi dar, da so težave gradniki notranje rasti in da na poti ni sam, takrat v sebi najde mir.

Poznamo tri tipe pozornosti. Prva je pozornost, usmerjena v našo notranjost. Opazovanje naših čustev, občutij in misli. Druga pozornost je usmerjena na ljudi. In tretja na dogajanja v naši okolici. V družbi izpostavljeni diagnozi moderne dobe sta izgorelost in motnja pozornosti s hiperaktivnostjo (ADHD) pri otrocih. ADHD pogosto spremljajo soobolevne motnje, kot sta depresija in anksioznost. Obe se ravno tako kažejo kot simptoma izgorelosti. In v obeh primerih je težava pozornost. Manj ko se človek zaveda sebe, težje razume okolico. Krivca iščemo v tempu življenja, kriv je šef v službi, žena doma in mnogi drugi. V resnici krivca ni. Ključavnica, ki čaka na prilegajoči se ključ, nas usmerja k zavedanju sebe. Menih v sirotišnici v Kambodži mi je povedal zgodbo. Na svetu obstajata dva tipa ljudi. Dobri in slabi. Ti izbereš stran. Ti imaš kontrolo zavedanja.

Če povzamemo bistvo zgodbe. Zavedaj se »dobrega« in »dobro« ti bo sledilo. Učimo in se učimo. Naša pot je naš cilj!

Nepremično premoženje Mestne občine Ljubljana

Pri razpolaganju z nepremičnim premoženjem in njegovem upravljanju je treba ravnati v skladu z veljavno zakonodajo, ki ureja to področje, ter v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. MOL vsem zainteresiranim omogoča vpogled v načrtovane prodaje in oddaje nepremičnin, ki so v njeni lasti, in sicer prek spletne aplikacije Nepremičnine MOL (ljubljana.si/si/moja-ljubljana/nepremicnine-mol), kjer je tudi v celoti opisano ravnanje z nepremičnim premoženjem. DDV ni vključen v ceno.

PRODAJA POSLOVNEGA PROSTORA

Prostori v stavbi št. 1725-466 na Resljevi cesti 14, in sicer v 2., 3., 5., 6., 7. in 8. etaži, v skupni izmeri 1250,11 m²
Izključna cena: 2.260.000 €

Poslovni prostor s pripadajočo kletjo na Gosposvetski cesti 1 v 1. nadstropju v skupni izmeri 170 m² (ID oznaka 1725-323-12), potreben celovite prenove
Izključna cena: 680.000 €

PRODAJA ZUNANJIH DRVARNIC

Zunanja drvarnica velikosti 3,6 m² (ID oznaka 2679-1012-12) na Tržaški cesti 27
Izključna cena: 2160 €

Zunanja drvarnica velikosti 3,9 m² (ID oznaka 2679-1012-13) na Tržaški cesti 27
Izključna cena: 2340 €

PRODAJA VEČ KLETI

Klet velikosti 9,9 m² (ID oznaka 1725-593-31) v Vošnjakovi ulici 4a
Izključna cena: 11.880 €

Klet velikosti 6,3 m² (ID oznaka 1725-593-33) v Vošnjakovi ulici 4a
Izključna cena: 7560 €

Klet velikosti 2,7 m² (ID oznaka 1725-593-39) v Vošnjakovi ulici 4a
Izključna cena: 3240 €

Klet velikosti 7 m² (ID oznaka 1725-593-28) v Vošnjakovi ulici 4b
Izključna cena: 8400 €

Klet velikosti 9,9 m² (ID oznaka 1725-593-37) v Vošnjakovi ulici 4b
Izključna cena: 11.880 €

Cena ne vključuje dvo odstotnega davka na promet nepremičnin, ki ga plača kupec.

Spoštovane krvodajalke, spoštovani krvodajalci mesta Ljubljana!

Vljudno vas vabimo, da darujete kri za zdravje in življenje soljudi. Pokličite 051/389 270, 051/671 147 ali 030/716 796 in se naročite na odvzem. Krvodajalske akcije bodo 10., 12. in 26. aprila ter 3. in 10. maja 2024 na Zavodu RS za transfuzijsko medicino v Šlajmerjevi ulici 6. Več informacij na ztm.si.

Hvala, ker darujete kri za življenje.

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Ljubljana

Spoštovane Ljubljančanke, spoštovani Ljubljančani!

Z odločitvijo o darovanju organov in tkiv lahko rešite mnogo življenj, a morate o tem humanem dejanju po smrti razmišljati za časa življenja in v krogu najbližjih. Za darovanje organov in tkiv po svoji smrti se lahko odloči tudi mladoletna oseba po dopolnjenem 15. letu starosti.

Pristopno izjavo za darovanje organov in tkiv lahko izpolnite na spletnem mestu e-uprava.gov.si (z elektronskim podpisom) ali pri pooblaščenih osebah na RKS – Območnem združenju Ljubljana na Tržaški cesti 132, in sicer po predhodnem dogovoru na telefonski številki 01/62 07 290 in 040/943 937 ali s sporočilom, poslanim na e-naslov kaplja@rdcikrizljubljana.si. Izpolnjena pristopna izjava se posreduje zavodu Slovenija-transplant, ki vas nato vpiše v register darovalcev organov in tkiv po smrti.

6. Hop na Grad

Dobrodelni tek Hop na Grad

Vabljeni na 6. dobrodelni tek Hop na Grad, s katerim pomagamo otrokom na Pediatrični kliniki v Ljubljani. Zbrani denar bo porabljen za nakup treh posebnih stolov, ki se lahko uporabljajo za aplikacijo intravenske terapije ter so podobno nastavljeni in udobni kot bolniške postelje.

Pri organizaciji in izvedbi dogodka sodelujejo številni prostovoljci, ambasadorji teka in glasbeni gostje, ki bodo s svojimi nastopi obogatili prireditev. Za vzdušje na odru bosta tudi letos skrbela Žiga X Gombač in Uroš Bitenc.

Tek bo v nedeljo, **21. aprila 2024**, izpred Pediatrične klinike na Ljubljanski grad in nazaj.

Več informacij na hopnagrada.si ali info@hopnagrada.si.

13. KROG ZDRAVJA

Na Prešernovem trgu bodo letos pripravili že 13. Krog zdravja, in sicer v četrtek, 25. aprila. Člani projekta Misli na srce, ki poteka pod okriljem Društva študentov medicine Slovenije, bodo izvajali različne brezplačne meritve (krvni tlak, krvni sladkor, holesterol, gleženjski indeks ...) in sodelujočim predstavili pogoste bolezni srčno-žilnega sistema. Pridružili pa se jim bodo tudi mladi zdravniki, ki bodo mimoidočim na voljo za vprašanja v zvezi z zdravjem.

Zbiramo predloge za Župančičeve nagrade

Do 19. aprila se zbirajo predlogi za Župančičeve nagrade za leto 2024, najvišja priznanja s področja kulture in umetnosti v Ljubljani.

Podelili bomo največ štiri Župančičeve nagrade, od tega eno za življenjsko delo za izjemne kulturne stvaritve iz daljšega obdobja, ki trajno bogatijo kulturno zakladnico MOL in so lahko izjemen kulturni dosežek tudi v mednarodnem merilu, in tri za izjemne kulturne stvaritve, ki so bile javnosti predstavljene v obdobju preteklih dveh let (od konca marca 2022 do vključno marca 2024).

Župančičevo nagrado lahko prejmejo posamezniki, ki ustvarjajo na območju MOL, pobude pa lahko dajo posamezniki in pravne osebe, ki imajo stalno prebivališče oziroma sedež v MOL. Celoten razpis je objavljen na spletni strani ljubljana.si/si/mestna-obcina/mestna-uprava-mu-mol/oddelki/oddelek-za-kulturo/razpisi/javni-razpis-za-podelitev-zupancicevih-nagrad-za-leto-2024, za dodatne informacije pokličite 01/306 48 16 ali pišite na sasa.ogrizek@ljubljana.si.

Zapisniki in magnetogramski zapisi sej Mestnega sveta MOL so objavljeni v rubriki Seje Mestnega sveta na ljubljana.si.

Solo ali bend, pokaži talent

17. Glasbeni festival (16. maj ob 18. uri v Festivalni dvorani)
Prijavi svojo avtorsko skladbo ali priredbo!
Zaigraj pred množico v Festivalni dvorani!
Zmagaj in posnemi svojo skladbo v profesionalnem studiu!
Poziraj profesionalnemu fotografu!

Prijave do 5. maja 2024

 PIONIRSKI DOM
CENTER ZA KULTURO MLADIH

Več informacij na spletni strani
pionirski-dom.si/festivali/17-glasbeni-festival

Novi delovni čas UE Ljubljana

Upravna enota Ljubljana prehaja na nov delovni čas. Vlada je namreč izdala Uredbo o spremembi Uredbe o upravnem poslovanju s ciljem pripomoči k učinkovitejšemu in hitrejšemu reševanju upravnih zadev.

Nove uradne ure in okensko poslovanje Upravne enote Ljubljana so odslej:

- v ponedeljek in torek od 8. do 15. ure,
- v sredo od 8. do 18. ure in
- v petek od 8. do 13. ure.

Krajevni uradi poslujejo z nespremenjenim urnikom.

Na storitve se lahko naročite v spletni aplikaciji eSamonaročanje – Prijava na esamonarocanje.gov.si/ue/sl ali telefonski številki 01/828 16 90. Vloge lahko oddate tudi na eUpravi (e-uprava.gov.si/si) ali pošljete na naslov: UE Ljubljana, Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana.

Že živite dovolj trajnostno?

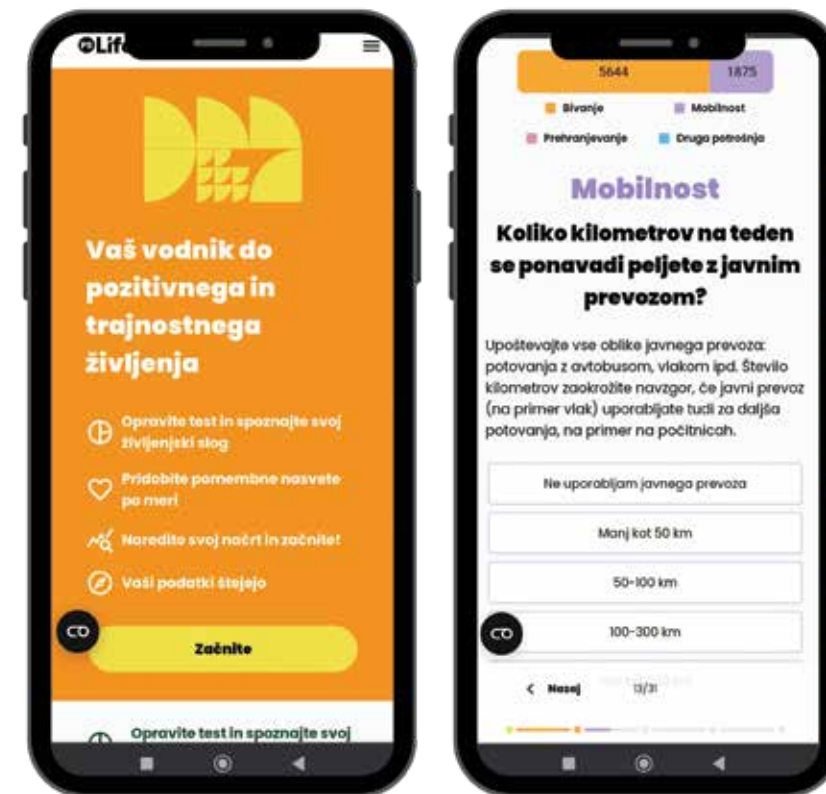
Preizkusili smo spletno orodje PSLifestyle in izvedeli, kako naše življenjske navade vplivajo na okolje. Glede na rezultate smo dobili konkretne predloge, kako s trajnostnim in zdravim življenjem zmanjšamo svoj ogljični odtis. Cilj projekta je, da v Evropi doseže štiri milijone uporabnikov ter omogoči nadaljnje raziskovanje in oblikovanje ukrepov za obvladavanje podnebnih sprememb v Evropi.

AJDA BORAK

V brskalniki vtikam spletno stran pslifestyle-app.net in začnem odgovarjati na vprašanja. Prvi korak je »testiranje mojega življenjskega sloga«; zastavljenih 31 vprašanj se nanaša na štiri področja – bivanje, mobilnost, prehranjevanje in drugo potrošnjo. Po nekaj minutah reševanja mi aplikacija ponudi rezultat. Ugotovim, da je moj trenutni ogljični odtis sramotno velik, kar 20.525 kilogramov ekvivalenta ogljikovega dioksida (slovensko povprečje je 5800 kg CO₂ ekv.). Aplikacija prijazno napiše: »Zdi se, da imate veliko možnosti za izboljšavo in zmanjšanje ogljičnega odtisa za 88 odstotkov do leta 2030, da bo vaš življenjski slog v skladu s ciljem 1,5 stopinje Celzija.«

Podrobno pregledam rezultate in ugotavljam, katero področje je pri meni največja težava – mobilnost! Ker res rada potujem in ker vsako leto najmanj enkrat odpotujem tudi čez ocean, kar število ur letenja dvigne krepko nad 30 na leto, se je moj rezultat povzpel visoko nad slovensko povprečje – natančneje, kar za 253,9 odstotka. Rezultati drugih področij pa so bili povprečni.

Pa nadaljujem na korak 2 – »uporabni predlogi po vaši meri«. Aplikacija mi na

podlagi mojih rezultatov ponudi okrog sto prilagojenih nasvetov za izbiro trajnostnega življenjskega sloga, ki bi lahko pomagali tudi prihraniti čas in izboljšati kakovost življenja.

In kaj mi svetuje, naj spremenim, da mi bo naš planet hvaležen? Ugotovim, da lepo število nasvetov že zdaj redno izvajam. Na primer perilo sušim na zraku, ločujem odpadke, na poštnem nabiralniku imam nalepko »brez reklam«, spim v hladnejši sobi, imam dobra okenska tesnila, imam energetsko učinkovite aparate, kupujem tudi stvari iz druge roke ... Tako spet pridemo do mojega problematičnega področja – mobilnosti. Aplikacija mi ponudi dva nasveta za izboljšavo: odpovem naj se nepotrebne letenju in naj svoje počitnice načrtujem v Sloveniji ali na evropskih destinacijah. Odključam oba predloga in aplikacija mi na novo

izračuna moj rezultat. Nemudoma padem celo pod slovensko povprečje. In tukaj se moje raziskovanje konča.

V tretjem koraku »naredite svoj načrt in začnite« se prikažejo moje izbrane aktivnosti, ki mi pomagajo spremljati osebni napredek.

Preizkusite aplikacijo tudi vi. Odkrijte, katero področje lahko izboljšate in kako lahko tudi vi pomagate planetu.

Okusno in okolju prijazno

NINA KOŽAR

Ni pomembno, ali ste vegani, vegetarijanci ali pa vsejedci, pomembno je, da radi kaj okusnega pojedete. In tega ima Grashka deli v Centru Rog na Trubarjevi 72 obilo. Tam lahko pokusite odlično rastlinsko hrano iz njihovih ekoloških regionalno pridelanih in samo naravno obdelanih sestavin. Čisto brez aditivov in drugih čudnih reči, ki niso prijazne ne telesu ne planetu. Dnevne enolončnice, burger iz bukovih ostrigarjev, burek s fermentirano čičerikino kremo in druge dobrote lahko zmažete na njihovi prijetni terasi ob Ljubljani ali pa sestavine kupite za domov in jih pripravite sami.

Zeleni abonma

NINA KOŽAR

Nekateri so večji, nekateri manjši, eni sadni, drugi zelenjavni, kakšni po želji, kakšni pa presenečenje. V njih so same sveže sezonske dobrote od solate, kislega zelja, topinamburja in jabolčnega soka do mleka, jajc in hrustljavega kruha iz domače pekarnice. Vsak teden več kot sto različnih pridelkov z ekoloških kmetij iz Slovenije in bližnje okolice. Vsi pa so Zeleni zabojčki, ki jih Alexandra Waldmann, Martina Ogris, Urška Frantar, Klemen Trdan, Peter Virtež in Gregor Hribar od torka do četrтка, tudi če dežuje, z zelenimi kolesi že 15 let dostavljajo po mestu vsem, ki so jih naročili na spletni strani zeleni-zabojcek.si. Nič hudega, če ste malo dlje, tudi do vas bodo našli pot.

Lepota je povsod okoli nas

NINA KOŽAR

Pomlad svoj prihod v mesto napove tudi s snežno belo preprogo zvončkov v Botaničnem vrtu Univerze v Ljubljani na Lžanski cesti 15. Te krhke cvetlice so ime našega vrta ponesele daleč v svet, saj jih tu pozorno preučujejo in iščejo nove različice. Čeprav v Sloveniji raste le ena vrsta rastlin iz rodu *Galanthus* oziroma zvončkov, lahko v njej namreč opazimo znake preostalih 22 znanih vrst iz Evrope in Male Azije. Zato so svojevrstna posebnost, ki jo občudujejo tako strokovnjaki kot tudi drugi obiskovalci Botaničnega vrta. Povsem običajna rastlina lahko torej prinaša veselje tistim, ki znajo lepoto opaziti v svoji bližini.

Novi prostor za urbane športe

KAJA BENKO

Pod stadionom na Vojkovi cesti 100 je vrata odprl Center urbanih športov Stožice. Edini tovrstni pokriti javni prostor pri nas je namenjen rolkarjem, rolarjem, kotalkarjem, krotilcem BMX-koles in skirojev ter vsem drugim ljubiteljem vragolij na kolesčkih. Približno tisoč kvadratnih metrov vozni površin je razdeljenih na dva dela: na eni strani je urejen poligon s »street« elementi, ki posnemajo robnike, stopnice in druge objekte v urbanem okolju, na drugi pa so »flow« elementi z valovitimi klančinami. Poligona povezuje družabni prostor, od koder lahko z varne razdalje spremljate dih jemajoče trike. Urnik novega centra preverite na spletni strani sport-ljubljana.si.

Kako lahko oddate gradbene odpadke

V Voki Snagi so nedavno nadgradili sistem prevzemanja gradbenih odpadkov. Spremembe bodo občutili predvsem povzročitelji gradbenih odpadkov iz dejavnosti (samostojni podjetniki in pravne osebe), za katere prevzem v zbirnih centrih ni predviden, a so možnost brezplačne oddaje vseeno uporabljali. Vsi ukrepi so namenjeni izboljšanju kakovosti bivanja za vse prebivalke in prebivalce prestolnice z okolico.

Kako delujejo zbirni centri?

Zbirni centri so namenjeni odpadkom iz gospodinjstev. Tam ne sprejemajo odpadkov, ki nastajajo v gospodarskih dejavnostih, torej v proizvodnji, obrti in kmetijstvu.

V zbirnih centrih Voke Snage prevzemajo odpadke, ki ne sodijo v zabojnike, na ekološke otoke ali v podzemne zbiralnice, še manj pa v naravo. To so predvsem kosovni in nevarni odpadki, električna in elektronska oprema, kovine, les in podobno.

Za oddajo odpadkov v zbirnih centrih uporabnikom Voke Snage ni treba plačati, za nekatere vrste odpadkov, kot so gradbeni odpadki, pnevmatike, kosovni odpadki, zeleni odrez, salonitne plošče in pohištveni les, pa veljajo količinske omejitve.

Na kaj se nanašajo letošnje spremembe?

V Zbirnem centru Barje so doslej sprejeli vse, ki so pripeljali gradbene odpadke, ne glede na vrsto vozila in količino. Zaradi prekomernega naraščanja zbranih količin se je to 1. marca letos nekoliko spremenilo.

Oddaja gradbenih odpadkov (beton, opeka, ploščice, keramika) bo za občane še naprej mogoča brez plačila ob količinski omejitvi (0,5 m³). Če jih bodo pripeljali z osebnim vozilom ali enoosno prikolico (kar količinsko pomeni okoli 0,5 m³), količine ne bodo preverjali, druge uporabnike/vozila z gradbenimi odpadki (dvoosne prikolice, kombije, tovorna vozila ...) pa bodo po novem preusmerili na tehtnico in prevzem odpadkov zaračunali.

Cenik

VRSTA ODPADKA	CENA (BREZ DDV)
večje količine betona, opeke, ploščic in keramike	0,07 evra na kilogram
večje količine odpadkov, ki vsebujejo azbest	0,43 evra na kilogram
vsi drugi plačljivi nekomunalni odpadki	0,42 evra na kilogram

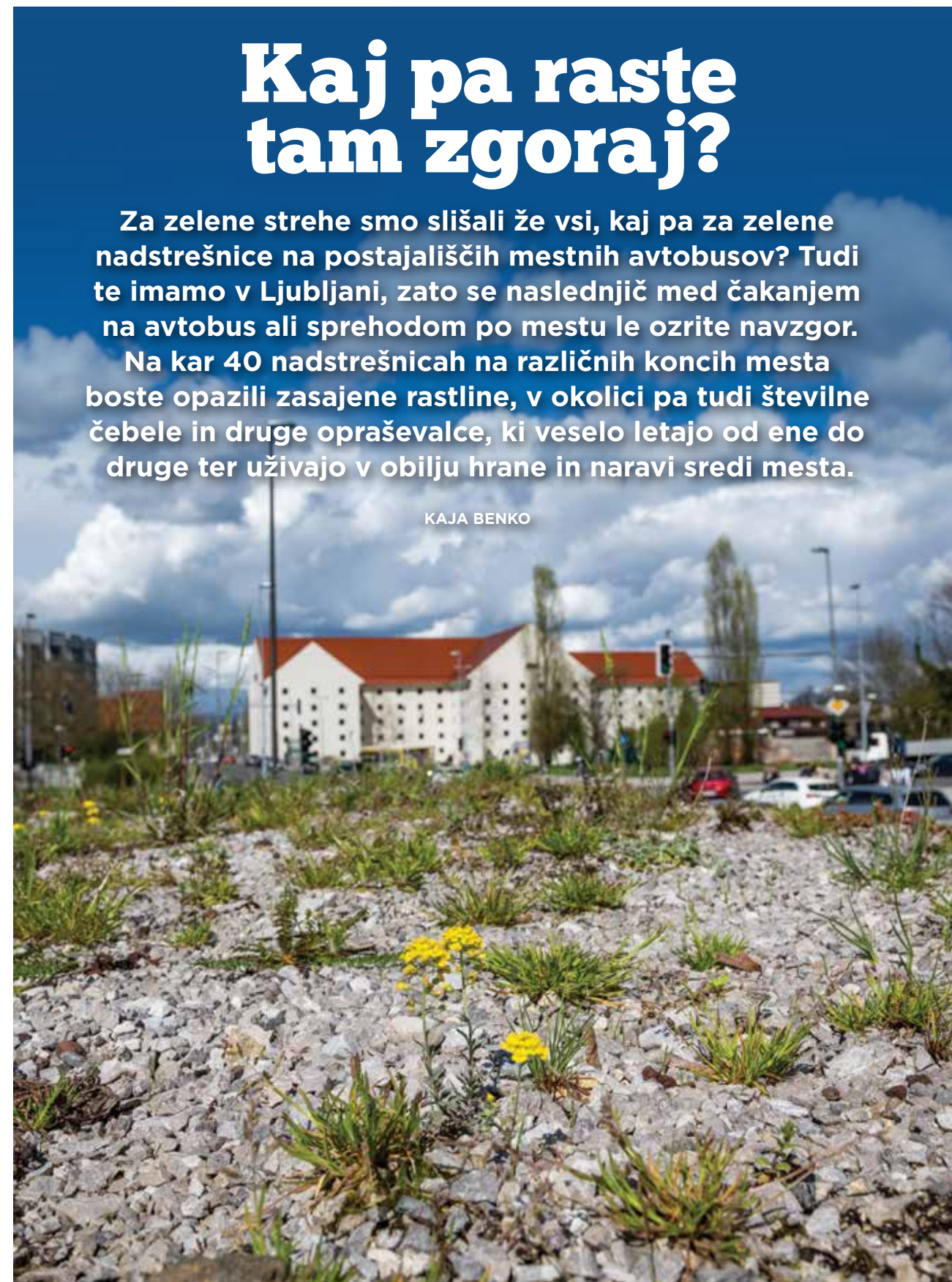
vokasnaga.si/odpadki/aktualni-ceniki

Podrobnosti o zbirnih centrih v Ljubljani in okolici ter njihovih lokacijah so na spletni strani mojiodpadki.si.

Kaj pa raste tam zgoraj?

Za zelene strehe smo slišali že vsi, kaj pa za zelene nadstrešnice na postajališčih mestnih avtobusov? Tudi te imamo v Ljubljani, zato se naslednjič med čakanjem na avtobus ali sprehodom po mestu le ozrite navzgor. Na kar 40 nadstrešnicah na različnih koncih mesta boste opazili zasajene rastline, v okolici pa tudi številne čebele in druge opraševalce, ki veselo letajo od ene do druge ter uživajo v obilju hrane in naravi sredi mesta.

KAJA BENKO

Pomlad je čas, ko vse zeleni, prebujajo se narava in z njo se prebujamo tudi mi. To je tudi čas urejanja naše okolice, vrtov, dvorišč, pa tudi javnih zelenih površin, s katerih je treba odstraniti, kar je pustila zima, da bodo lahko zasijale v pomladnem soncu.

V Ljubljani imamo veliko zelenih površin, kamor se lahko zatečemo pred hitrim ritmom življenja in se sprostimo. Malo manj pa zelenje pričakujemo na majhnih površinah, kot so na primer nadstrešnice, ki nam dajejo zavetje med čakanjem na avtobus. A tudi tako majhno površino se da izkoristiti za zasaditev rastlin in dodatno ozelenitev mesta.

Prve zelene nadstrešnice smo v Ljubljani dobili leta 2020, ko je MOL v sodelovanju z Botaničnim vrtom Univerze v Ljubljani in Europlakatom v okviru Evropskega tedna mobilnosti začela projekt ozelenjevanja nadstrešnic, v naslednjih letih pa ga je nadaljevala pod okriljem spomladanske akcije Za lepšo Ljubljano. Prve tri nadstrešnice, ki so dobile zeleno streho, stojijo na postajališčih Aškerčeva, Gornji trg in Kolodvor. Naslednje leto je ozelenitev dobilo še pet nadstrešnic v mestnem središču: Križanke, Mirje, Gornji trg (še na drugi strani) ter obe postajališči Drama, poleg tega pa v sodelovanju z BTC Cityjem Ljubljana še tri postajališča na območju tega nakupovalnega središča. Projektu so se nato pridružili

še nekateri drugi partnerji, ki se zavedajo, kako pomembna je skrb za naravo in zelenje v mestu. Nabor nadstrešnic, na katerih so zasajene izključno avtohtone slovenske rastline, vzgojene v Botaničnem vrtu Ljubljana, se je tako še širil in danes jih je ozelenjenih že 40, na MOL pa pravijo, da bodo skupaj s partnerji projekt nadaljevali tudi v prihodnje. Za letošnjo jesen tako že načrtujejo zasaditve na še 15 nadstrešnicah.

In katere rastlinske vrste so primerne za sajenje na nadstrešnicah? Dr. Jože Bavcon, vodja Botaničnega vrta Univerze v Ljubljani, in raziskovalka dr. Blanka Ranjak razložita, da morajo biti rastline sušno vzdržne in prezimno trdne. Ker je na nadstrešnici le pet do sedem centimetrov zemlje oziroma substrata, morajo pri izbiri upoštevati tudi ta dejavnik. Sadijo izključno avtohtone slovenske rastline, predvsem

kraške vrste, ki uspevajo na plitvi in pogosto tudi zelo peščeni podlagi, dobro prenašajo sušo ter močno sonce. Med najpogostejše zasajenimi so homulice, šetraj, lukija in strašnice, sogovornika iz Botaničnega vrta pa pravita, da na posamezno nadstrešnico posadijo čim več različnih vrst. S tem večajo biodiverzitetu, hkrati pa poskrbijo, da rastline cvetijo od zgodnje pomladi do pozne jeseni ter tako vso sezono privabljajo

Prva ozelenjena nadstrešnica stoji na Aškerčevi ulici. Nanjo imajo najlepši pogled dijaki in študenti z okoliških šol in fakultet. Dr. Bavcon in sodelavce so prve zasaditve lepo presenetile, saj so se rastline že prvo leto razrastle bolje od predvidevanj.

V Botaničnem vrtu Ljubljana na podlagi dolgoletnih izkušenj pripravijo substrat, ki omogoča najboljše pogoje za rast rastlin na nadstrešnicah. Čeprav so bila zadnja štiri poletja zelo sušna in vroča, so rastline preživele in obilno cvetele.

čebele in druge opraševalce. Zanimivo je opazovati, kako opraševalci letajo od ene do druge nadstrešnice, pri opraševanju pa jim pomaga tudi veter, ki raznosi semena po vsem mestu. Sajenje različnih vrst rastlin na posamezno nadstrešnico je pomembno tudi zato, ker nikoli ne vemo, kakšno leto nas čaka. Nekatere bolj uspevajo v sušnih letih, druge pa v bolj deževnih obdobjih in z raznolikostjo dosežemo, da se enkrat razbohotijo ene, drugič spet druge. Nadstrešnice tako nikoli ne ostanejo brez zelenja in cvetov.

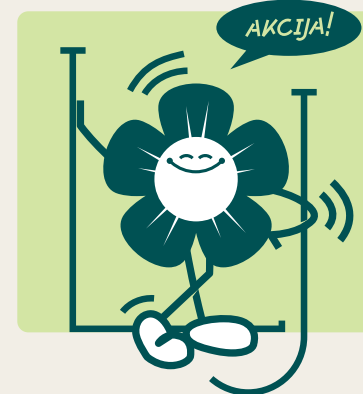
Na nadstrešnice zasajajo tudi zelo redke vrste in endemite, to so vrste, ki rastejo samo na določenem kraju, na primer hladnikijo, žički grobeljnik, pironovo meteljko in pri nas že skoraj izumrlo vrsto šternbergijo. Gre za ohranjanje redkih vrst ex situ, ko rastline varujejo na nadomestnem rastišču in skrbijo za njihovo gensko raznolikost.

Tovrstne zasaditve imajo pomembno vlogo, saj v mestu kot najbolj urbanem območju zagotavljajo rastlinsko pestrost ter hrano za opraševalce in ptiče. »Več kot 40 točk, razporejenih po vsem mestu, od Šiške, Most in Črnuč do središča mesta, tvori pravo naravno internetno mrežo, ki naravno prek urbanega okolja vnovič povezuje z naravo,« zaokrožita pomen ozelenjenih nadstrešnic dr. Jože Bavcon in dr. Blanka Ravnjak, meščanke in meščane pa spomnita tudi na to, da lahko barvite nadstrešnice vsak dan opazujejo na svojih poteh po mestu. Še posebej lep pogled nanje pa imajo stanovalci blokov v bližini avtobusnih postajališč.

Na nadstrešnici Zmajski most je zasajen tudi endemit žički grobeljnik, ki prav zdaj čudovito cveti. Nadstrešnice sicer zasajajo večinoma jeseni, ker so takrat razmere za razrast ugodnejše, dan je krajši, zrak pa bolj vlažen, zato se rastline brez težav ukoreninijo.

BODI Z NAMI
22. 3. - 22. 4. 2024

ZA LEPŠO LJUBLJANO

V Ljubljani do 22. aprila poteka tradicionalna spomladanska akcija Za lepšo Ljubljano, v okviru katere so organizirane številne čistilne akcije in druge aktivnosti, s katerimi na MOL skupaj s posamezniki in skupinami meščank in meščanov, turističnimi društvi, četrtnimi skupnostmi ter drugimi organizacijami poskrbijo, da naše mesto v pomlad vstopi še bolj zeleno in urejeno. Te aktivnosti se vsako leto sklenejo s čiščenjem Ljubljane, ki bo letos v soboto, 20. aprila. Potapljači, člani Društva za podvodne aktivnosti Vivera in drugih potapljaških društev Slovenske potapljaške zveze, ribiči, gasilci, čolnarji in reševalci bodo iz Ljubljane odstranili predmete, ki tja ne sodijo, in jih v razmislek vsem mimoidočim razstavili na Čevljarskem mostu. Kot protiutež odpadkom bo na nabrežjih Ljubljane potekal kulturni program, mimoidoči pa si bodo lahko izbrali medovite dišavnice, s katerimi bodo lahko uredili svojo okolico.

V okviru akcije je letos prvič potekalo tudi izbiranje drevoreda leta. Drevored, ki bo vse leto simbolično predstavljal vsa drevesa v mestu, so na pravkar končanem spletnem glasovanju izbrali meščanke in meščani, razglasili pa ga bodo 22. aprila, na svetovni dan Zemlje.

Dr. Eva Turk, evolucijska biologinja in biogeografinja z Nacionalnega inštituta za biologijo, raziskuje vzorce razširjenosti živih bitij v različnih okoljih, tudi mestnih. Zato zna pojasniti, kako je mogoče, da je morskim galebom v mestu tako udobno, razkriva pa tudi, kakšne biološke bisere skriva Ljubljana. Mlada strokovnjakinja za pajke nas je popeljala v skrivnostni svet mestnih in malo manj mestnih organizmov.

ANJA LESKOVAR

L J U B L J A N

K A

Prosim, razjasnite: se nam je pajkov res treba bati?

Ne. Ker je pajkom tako kot večini živali popolnoma vseeno za nas. Ne bi pa nam smelo biti vseeno zanje. So pomembni plenilci mrčesa, tudi komarjev, in bogatijo raznovrstnost skoraj vseh ekosistemov.

Zakaj pa moramo poznati pestrost biodiverzitete mest, če ta sploh obstaja?

O, seveda obstaja, sploh v Ljubljani! Pomembno je, da vemo, kaj v mestu živi, saj lahko le tako biodiverzitetu ohranjamo.

Dovolite mi provokacijo: zakaj pa jo je treba ohranjati v mestih?

Če odmislimo dejstvo, da je bila večina »mestnih« organizmov tu pred nami in smo jim z gradnjo spremenili življenjski prostor, pomenijo živali in rastline obogatitev. Zaradi žuželk imamo v mestu jabolka in paradižnik. Zaradi dreves imamo boljši zrak in kakovostno sprostitve v gozdu. Ko na Rožniku vidimo srno, nas to obogati. Tudi če o naravi ne razmišljamo in nismo pozorni nanjo, ima velik vpliv na nas.

Ja, v Ljubljani vse to res imamo. Je veliko takih mest?

Ne. Ljubljana je dovolj majhna in ima dovolj zelenih površin, da za številne organizme ni takšna nepremostljiva prepreka, kot je denimo London. Zato je v tem smislu posebna. Na območju Rožnika denimo živi več kot tisoč vrst živali, med njimi vsaj dve vrsti sladkovodnih rakov. To velja za unikum daleč naokoli. Sladkovodni raki so znani po svoji občutljivosti za onesnaževala, so kazalnik zdravega okolja.

Ali prav zasnovano in ne preveliko mesto deluje kot most med okoliškimi kosi narave?

Vsekakor. Povezave z Barjem in okolico so močne, Ljubljana je kot majhno mesto le ena od ovir na poti živali. Te prečkajo avtocesto in brez težav zaidejo v mesto. Očitno Ljubljana ni dovolj degradirano okolje. In naj tako ostane! Živali v mestu najdejo dovolj narave, da se tu počutijo dovolj dobro. Večina jih mesto le prečka, nekatere pa ostanejo, če najdejo zase primeren življenjski prostor oziroma ekološko nišo. V mestu so te niše raznolike – poleg gozdov, travnikov in različnih voda so tu cevovodi, kleti, strehe, hiše, balkoni. Poleg tega je v mestu obilje organskega materiala, denimo odpadkov, ki je neusahljiv vir hrane.

»V MESTU JE TREBA NAJTI RAVNOVESJE MED BIODIVERZITETO IN NAŠIMI POTREBAMI. MI LAHKO SAMI POSKRIBIMO ZASE, ŽIVALI IN RASTLINE PA SO V VELIKI MERI ODVISNE OD NAŠIH DEJANJ.«

»NA OBMOČJU ROŽNIKA ŽIVITA VSAJ DVE VRSTI SLADKOVODNIH RAKOV. TO VELJA ZA UNIKUM DALEČ NAOKOLI.«

So takšno ekološko nišo našli galebi?

Ja, galebi so v Ljubljani že dolgo in pri nas gnezdujejo. Šlo naj bi za naravno širitev areala vrste. Tu so našli življenjski prostor, dovolj podoben njihovem naravnemu okolju, poleg tega pa so prilagodljivi in jedo marsikaj.

Kaj pa vpliva na to, da se vrsta v mestu počuti dobro?

Predvsem mora biti prilagodljiva na različne tipe onesnaženja, od zračnega do svetlobnega, in na prisotnost ljudi. Vztrajajo tiste vrste, ki se prilagodijo in izkoristijo mesto, da lahko živijo približno tako, kot bi živele v naravi. Golobi v naravi živijo v pečinah in naše hiše se jim zdijo dovolj podobne, da nadomestijo izvorno okolje. Zanje ni več prednosti živeti drugje. V mestu se tako krepijo, naravne populacije pa se siromašijo, zato so golobi na vasi redkejši.

Kakšne vrste pa so najbolj uspešne v mestnem okolju?

Med živalmi so to praviloma vrste oziroma populacije, ki so manj plašne, lahko jedo marsikaj in imajo hitro reprodukcijo. Poleg tega pa je mesto v resnici za številne živali čudovito okolje, ker tukaj nimajo toliko plenilcev. Na Čopovi pač ne boste videli sokola, ki lovi miš.

Ker mestno okolje ne glede na ozelenitev ni naravno okolje, v njem verjetno najbolj uspevajo tudi najbolj prilagodljive vrste rastlin. Pogosto so te invazivne, kajne?

Zagotovo je mesto bolj podvrženo invazivkam. V mesto pripeljemo zemljino denimo z japonskim dresnikom ali pa invazivne rastline sadimo za okras. Iz svojih akvarijev in terarijev ljudje na prosto izpustijo živali, denimo rdečevratko. Invazivke so v novem okolju uspešnejše od avtohtonih vrst in jih izpodrivajo, s tem pa zmanjšujejo biotsko pestrost in spreminjajo dinamiko ekosistema. Ko je ta sprememba prevelika, denimo tudi zaradi nepremišljene pozidave in rabe tal, je človek v resnici ne more popraviti. To lahko počasi stori samo narava, če ji to pustimo.

Bi torej, če bi Ljubljano nemudoma izpraznili, na Tromostovju tulili šakali, na vrhu Cankarjevega doma pa bi bil travnik?

Zagotovo. Ker je Ljubljana zeleno mesto, mislim, da bi se spremembe zgodile hitro. Parki bi se zarastli, živali bi se z obrobja razširile v mesto, hiše bi postale čudovita zatočišča, rastline bi se od tal začele vzpenjati proti streham. Ljubljano bi narava vzela nazaj bistveno prej kot kak London.

Živelite ste v Londonu, zato lažje primerjate.

Ja, ampak razlika je velika. Na dolgi rok si težko predstavljam življenje v mestu brez enostavnega dostopa do gozda, brez vrtov in dvorišč v centru mesta, kjer se pasejo mestne čebele, brez urejenih kolesarskih poti – v Londonu je mestno kolesarjenje avanturistično početje. Hvaležna sem za izkušnjo velikega mesta, ampak je bilo dovolj.

Očitno manjša mesta bolj ustrezajo tudi številnim organizmom. Se živali v mestu genetsko razlikujejo od tistih v okolici?

»OČITNO LJUBLJANA NI DOVOLJ DEGRADIRANO OKOLJE, DA BI MESTO MOTILO ŽIVALI. IN NAJ TAKO OSTANE!«

Odvisno od vrste. Če mestne populacije neke vrste ohranjajo stik s populacijami zunaj mesta, se ne razlikujejo posebno. Če mestno okolje prekine takšen stik, pa je lahko mesto zanje kot otok v nepremostljivem morju. Takšna genetska izolacija lahko sčasoma vodi tudi v razvoj nove vrste.

Torej bi lahko neka populacija deževnikov, ki živi v parku Zvezda, skozi generacije postala genetsko samosvoja?

Teoretično bi lahko, če ne bi imela nikakršnega prehoda v druga okolja in če denimo ne bi odvažali in dovažali prsti z deževniki iz okolice. Taki primeri so idealni za študij evolucije.

Veliko se govori tudi o povezanosti organizmov – dreves med sabo, gliv z drevesi ... So takšne povezave v mestih mogoče?

Seveda, gotovo tudi v mestu. Marsikatera rastlina brez teh podzemnih povezav ne more preživeti. Sploh glive so res fascinantne, poganjajo marsikateri očem skrit biološki proces, so izredno prilagodljive in v veliki meri tudi del mestnih ekosistemov.

Katerih organizmov pa je največ v mestu?

Bakterij, zagotovo! Ampak Ljubljana je za glavno mesto zelo vrstno pestra tudi z drugimi organizmi. Prav je, da to ohranimo. Seveda so mesta pomembna tudi za nas, ampak treba je najti ravnovesje med biodiverzitetjo in našimi potrebami. Mi lahko sami poskrbimo zase, živali in rastline pa so v veliki meri odvisne od naših dejanj. In mi se lahko bistveno bolje in hitreje prilagodimo njim kot one nam.

Srčni in požrtvovalni

V nesrečah in težavah, ki lahko prizadenejo vsakega od nas, je dobro vedeti, da se lahko zanesemo drug na drugega. Pomoč je v našem mestu vedno blizu. Med nami so posamezniki in organizacije, ki s svojim delom, znanjem in požrtvovalnostjo meščankam in meščanom v težkih trenutkih stojijo ob strani. Od leta 2002 se jim v MOL zahvalijo s priznanji s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Predstavljamo vam njihove letošnje prejemnike.

NINA KOŽAR

JP Voka Snaga

Že v prvih urah lanskega avgustovskega deževja so se zaposleni v Voki Snagi aktivno vključili v pomoč in podporo meščankam in meščanom ter štabu Civilne zaščite. Ob tem pa so njihove primarne dejavnosti še vedno potekale nemoteno v vseh občinah, kjer Voka Snaga izvaja svoje redne dejavnosti. Od 4. avgusta do 18. septembra lani so z območja MOL odpeljali skoraj 1800 ton odpadkov, nastalih zaradi poplav, skupaj z drugimi občinami v okolici Ljubljane pa je bilo teh odpadkov kar 7500 ton. Za primerjavo: odpadki, ki so nastali zaradi poplav, dosegajo kar dve tretjini količine odpadkov, ki jih povprečno v vsem letu odpeljejo v sklopu brezplačnega odvoza kosovnih odpadkov. V javnem podjetju Voka Snaga so vsem, ki so jih prizadele poplave, avgusta in septembra znižali mesečni račun.

Anita Kopač Rejec

Dolgoletna članica Enote za logistiko MOL je že vrsto let zapisana področju zaščite, reševanja in pomoči. Redno se udeležuje vseh vaj in intervencij, kjer pripravlja odlične obroke, svoje znanje, ki ga je pridobila kot prostovoljna gasilka v PGD Medno, pa prenaša tudi na druge člane enote. V lanskem letu je sodelovala pri vseh logističnih operacijah, povezanih z neurji in poplavami. Anita Kopač Rejec vsi cenijo kot izjemnega človeka, na katerega se vedno lahko zanesesh.

Tanja Markič

Ko je lanskega avgusta med obilnim deževjem reka Sava dosegla Snebersko nabrežje, kjer je doma Tanja Markič, so ji tamkajšnji stanovalci zaupali vlogo glavne koordinatorke med njimi in MOL. Aktivno je sodelovala tudi v komisiji ZPM

Moste - Polje, ki je skrbela za pravično delitev sredstev iz donacijskega sklada vsem v poplavah prizadetim prebivalcem Ljubljane. Čeprav je zaradi sanacijskih del tudi sama morala za nekaj časa zapustiti svoj dom, je s svojo mirnostjo, razumnostjo in odzivnostjo pomembno pripomogla k uspešnemu in učinkovitemu odpravljanju posledic te naravne nesreče.

Vida Bačar

Skavtska predstavnica Vida Bačar je ob avgustovskih poplavah samoiniciativno kontaktirala lokalne enote sistema zaščite in reševanja, od njih pridobila informacije o stanju in potrebah po prostovoljcih ter organizirala delovne skupine. Vodila je več kot 140 skavtskih prostovoljcev, sprva iz ljubljanskih, nato pa tudi iz drugih slovenskih enot. Skavtske skupine so z njeno koordinacijo v desetih dneh pomagale na več kot 15 lokacijah, tudi zunaj Ljubljane. Njeno delo je bilo v času izrednih razmer ključnega pomena pri odpravljanju posledic katastrofalnih poplav.

Enota za nastanitev RKS-OZLJ

Člani Enote za nastanitev Rdečega križa Slovenije – Območnega združenja Ljubljana so prostovoljci in pripadniki sil za zaščito, reševanje in pomoč, ki ob izrednih razmerah organizirajo varna zasilna zatočišča ali dnevne centre za večje število ljudi. 4. avgusta lani so vzpostavili nastanitveni center v Zalogu, kjer je prenočilo 25 oseb. Prizadetim v ujni so ponudili pribežališče, suha in topla oblačila, hrano in pijačo ter prvo psihosocialno pomoč. V Sneberjah so uredili razdelilno mesto in delili pakete hrane, čistila, razkužila in sredstva za čiščenje, pomagali pa so tudi pri čiščenju hiš in odstranjevanju nanesenega materiala.

Ekipa dispečerjev

Gasilske brigade Ljubljana

Prve klice so v dispečerski centrali Gasilske brigade Ljubljana, kjer so takrat dežurali Matjaž Čibej, Rok Filip in Miha Škarja, začeli prejemati v petek, 4. avgusta, ob 7.30, ko je Sava nenadoma narasla za dva metra in prestopila bregove. Najhuje je bilo na območju Tacna in Broda ter na območju Sneberij. Tega dne so se prvič v zgodovini samostojne Slovenije v Ljubljani oglasile sirene za splošno nevarnost. Sočasno so potekali veliko operacij reševanja življenj, evakuacije prebivalcev in zaščite objektov, postavljanje pregrad, črpanje vode, sanacije razlitja nevarnih snovi, organizacijačasne nastanitve in omogočanje delovanja komunalne infrastrukture. Ljubljanski sistem zaščite in reševanja je deloval zelo dobro, pri čemer je eno izmed ključnih vlog opravila ekipa dispečerske centrale v Gasilski brigadi Ljubljana. Odlično je obdelovala prejete informacije, usklajevala potrebe na terenu in jih hitro posredovala vodstvu intervencije. To pa je bilo bistveno za organizacijo učinkovitega odziva celotne javne gasilske službe MOL.

Skupaj na pot energetske preнове hiše ali bloka

Naložbe v obnovo bivališč so bistvenega pomena za okolje, gospodarstvo in kakovost življenja. Zato je MOL že od leta 2020 del evropskega projekta Sav€ the Homes. Njegov cilj je prispevati k povišanju letne stopnje prenov stanovanjskih stavb ob pomoči storitve OSS – one stop shop oziroma vse na enem mestu. Ljubljanci lahko v okviru tega projekta dobijo brezplačne nasvete o energetski sanaciji, predvsem pa so vabljeni na brezplačne delavnice o energetski sanaciji hiš in stanovanjskih blokov.

PETRA ŠEME

o Evropi se spopadamo s starajočim se stanovanjskim fondom. Le desetina stavb ima energijsko izkaznico razreda A ali B, do leta 2050 pa moramo obnoviti približno tri odstotke stavbnega fonda na leto. Stanje stavb je zaradi demografskih in podnebnih sprememb vse bolj povezano tudi z zdravjem.

Življenje v neobnovljenih stavbah ima lahko hude posledice za zdravje, medtem ko lahko izboljšane stanovanjske razmere zmanjšajo zdravstvena tveganja in izboljšajo kakovost življenja. Prenova stanovanjskih stavb je tako priložnost za doseganje velikih izboljšav zdravja, udobja in dobrega počutja ter seveda za zmanjšanje rabe energije in odvisnosti od fosilnih goriv.

Glede na podatke Lokalnega energetskega koncepta MOL je na območju naše občine 71.782 stavb, od tega 51,1 odstotka stanovanjskih. Največji delež

stavbnega fonda je bil zgrajen med letoma 1961 in 1970 ter 1971 in 1980. Tako je več kot polovica stavb na območju MOL iz opeke, dobra petina iz kombinacije različnih materialov, dobra desetina pa iz betona ali železobetona.

Po podatkih Eko sklada, kjer lahko občani pridobijo nepovratne finančne spodbude in ugodne kredite za investicije v večjo energijsko učinkovitost stanovanjskih stavb, je bilo v obdobju 2018–2020 številčno največ naložb v vgradnjo plinskih kondenzacijskih kotlov, sledijo prezračevanje, toplotna izolacija in zunanje stavbno pohištvo. V obravnavanem obdobju se je število spodbud povečevalo; v povprečju je bilo letno izvedenih več kot 1600 naložb, sofinanciranih s sredstvi Eko sklada. Skupaj je bilo v triletnem obdobju izplačanih za 18.398.714 evrov nepovratnih finančnih spodbud.

Brezplačno svetovanje ENSVET

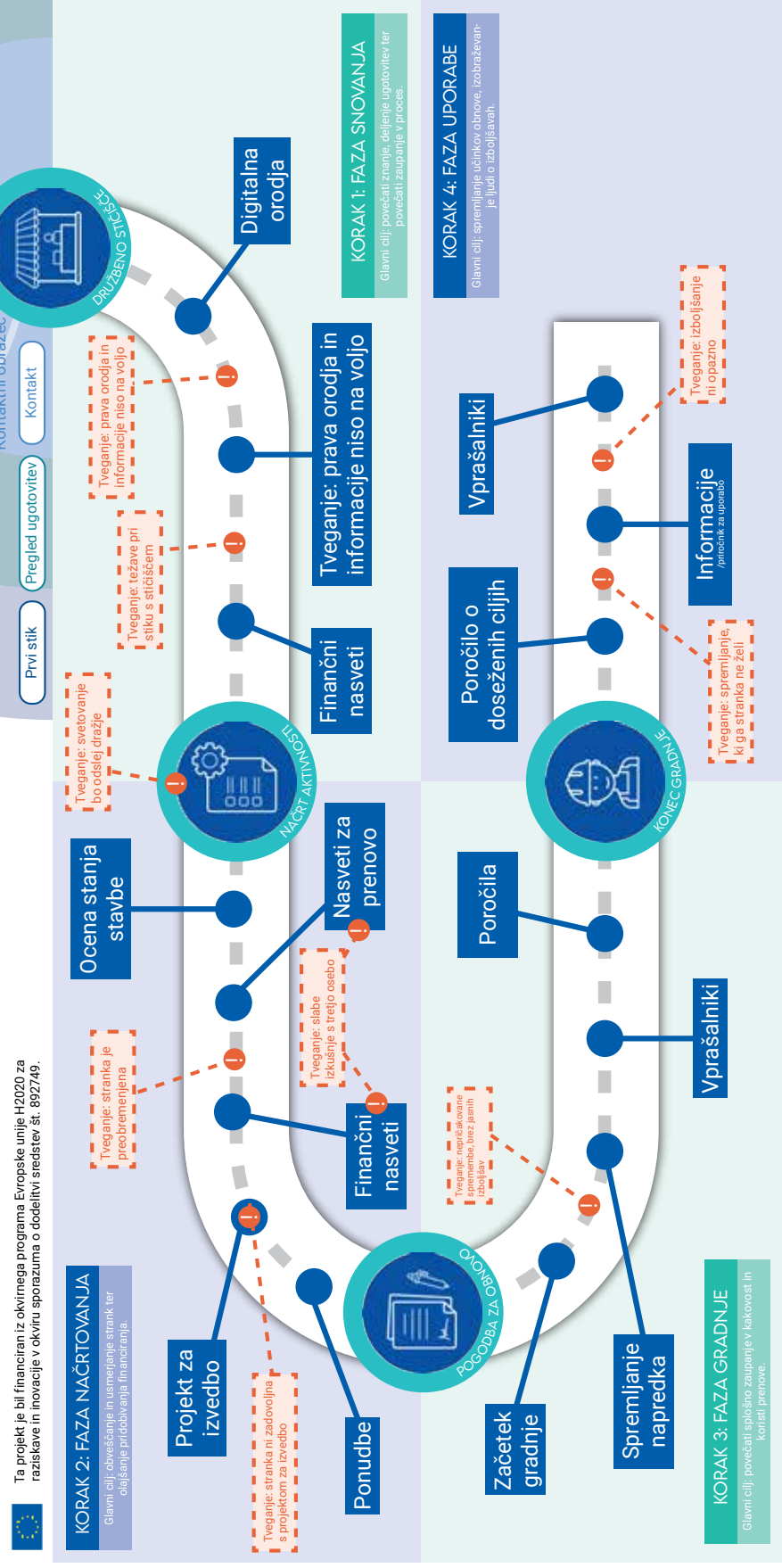
Na novi informacijski točki Ljubljane na poti do oglične nevtalnosti na Pogačarjevem trgu 3 poleg preostalih dejavnosti deluje tudi Energetska svetovalna pisarna Ljubljana Mreže ENSVET pri Eko skladu, v kateri svetujejo strokovno usposobljeni energetski svetovalci z licenco neodvisnega strokovnjaka za izdelavo energetskih izkaznic. Energetska svetovalna pisarna je namenjena vsem občanom MOL, ki bi pred odločitvijo o prenovi oziroma nakupu novega energijsko učinkovitega doma radi pridobili ustrezne informacije. Energetski svetovalci ponujajo Ljubljancem in Ljubljancem neodvisne brezplačne nasvete o tehnično optimalnih rešitvah pri menjavi energenta, prenovi ogrevalnega sistema, celostni energetski sanaciji oziroma skoraj ničenergijski gradnji. Z brezplačnimi nasveti bodo energetski svetovalci pripomogli k pravilni zasnovi prenove ali novogradnje energijsko učinkovitega doma. V sklopu nasveta pa lahko občani pridobijo tudi informacije o nepovratnih finančnih spodbudah in ugodnih posojilih Eko sklada.

Vsi občani MOL se lahko na brezplačno energetsko svetovanje naročite prek spletne strani **ensvet.si** ali na brezplačni telefonski številki 080 1669 vsak delavnik med 10. in 14. uro. Lepo vabljeni v Energetsko svetovalno pisarno v Ljubljani.

Sav€ the Homes meščanom ponuja celotno pot do prenove v petih korakih.

SAVE THE HOMES: POT PRENOVE

Da bi dobili popoln pregled nad fazami prenove in ugotovili, kako ljudje sprejemajo odločitve, je bil oblikovan okvir poti prenove. Slednji omogoča vpogled v motivacijo in ovire na katere naletijo ljudje ter kako jim lahko družbeno stičišče bolje pomaga pri postopku prenove doma.

Biser z barja

KATJA ŠOLTES

Zgodba o cerkvi sv. Mihaela v Črni vasi 48 na Barju je zgodba o času, skupnosti in o mojstrskem umu Jožeta Plečnika. Tudi o kavnem mlinčku in kravjem rogu, ki sta se spremenila v lestene, pa o vretenu preše za grozdje, ki podpira balkon. Je zgodba o kanalizacijski cevi, ki se ji niti sanjalo ni, da bo nekoč čudovito poslikan steber, in zgodba o nadangelu Mihaelu, ki se z mečem pogumno bori proti silam zla. To je zgodba o zgodbah.

Najprej se oglasimo približno 185 milijonov let v davni. Pravijo, da je biser zaceljena rana školjke. Velike školjke so v laguni bližnje Podpeči živele, ko smo bili še morje. Njihove ostanke v apnencu iz podpeškega kamnoloma, zaradi katerega so Rimljani preusmerili strugo Ljubljani, odkrivamo že od časov Emone, njihove fosilne oblike pa so še posebej mične v stavbah NUK-a, Nebotičnika in Magistrata.

Skočimo v leto 1937. Barje je potrebovalo svojo cerkev za bogoslužje in Plečniku so naročili, naj izdela projekt zanjo. Pa se je zapletlo: najprej s parcelo, potem z načrti – krajani se nikakor niso mogli zediniti niti glede njene umestitve niti glede njenega videza.

V letih pred drugo svetovno vojno so jo vendarle zgradili, a so se strinjali le, da bo taka začasna, dokler ne bodo postavili trajne. Sredstva so bila pičila, zato so z denarjem, delom in materiali pomagali krajani, Plečnik pa je lahko v projektu in izvedbi izkazal svojo prvinsko kreativnost – opeko so pripeljali z Vrhnike, les iz okoliških gozdov, kamen pa iz bližnjega kamnoloma. Kot Rimljani, kar po Ljubljani! Zaradi slabo nosilnih tal cerkev stoji na lesenih pilotih in nato na kamnitih temeljih. Njen zvonik stoji samostojno in je izvotljen z oboki, da je čim lažji. Zaradi poplavnega območja je dvignjena za nadstropje, stopnišče proti lesenemu bogoslužnemu delu se boči kot hrbtenica. Oltar na sredini deli iztesan cerkveni prostor na dva dela, stebri pa so skromne kanalizacijske cevi, ki ponekod nastopajo v vlogi ograje in drugod kot poslikani podporni stebri ostrejša. In takšna, čudovita in začasna, je cerkev sv. Mihaela postala večna – danes je del Unescope kulturne dediščine, kamor sodijo tiste stvaritve, ki so za človeštvo nepogrešljive.

Končno se preselimo v pomlad 2024, ko sva s fotografom iskala školjke in občudovala ta biser, v katerem ima prav vsak zakaj svoj zato. Pa naj še kdo reče, da se ne da narediti velikih stvari, če stopimo skupaj.

En deci je samo za okus

Iz šeste največje ameriške zvezne države Arizone se je prekaljeni gostinec Jason Wisniewski z družino podal na dogodivščino življenja. Pri tem je imel pomoč tistega tam zgoraj, ki mu je prišepnil, da je Ljubljana najboljša izbira za drugo priložnost.

TOMAŽ MIHELČ

Vedno znova se čudimo, da so se ljudje pripravljani iz daljnih dežel preseliti na drug konec sveta. Zakaj ravno v našo prestolnico?

Veliko dejavnikov je vplivalo na to odločitev. Na prvem mestu je bila višja sila. Zaupamo bogu in skozi molitev smo z družino dobili uvid, da moramo slediti volji srca. Več kot 20 let sem se posvečal delu v gastronomiji in v Arizono uvažal vina iz Hrvaške in Slovenije. Vsakodnevna rutina nas je prisilila, da se izvijemo iz cone udobja, zato smo se najprej preselili v Dalmacijo, nato pa v prečudovito Ljubljano. Oba z ženo sva se pred tem preizkusila vsak v svojem zakonu, ki pa se nista obdržala. Ločitev naju je združila in na prelomnici svojih 50 let sva zbrala pogum, zapustila domovino in našla nov dom na oddaljenem koncu tega pisanega planeta.

Če bi na kratko orisali naš podalpski raj, kaj bi postavili v ospredje?

Zelena barva natančno simbolizira bistvo slovenske grude. Ta zaščitni odtenek se iz narave prenaša na ljudi in jih pomirja. V njej je skrit spokojen značaj gostoljubnega prebivalstva, in čeprav z ženo in dvema najstniškima hčerkama nismo takoj vedeli, s čim se bomo preživljali, smo našli

odgovor in naravi. Podeželje ponuja neverjetno razkošje vrtnin, živinoreje, vrhunskih vin in vsega, kar zagotavlja ugodje. V Ameriki sem prodal restavracijo in skupaj z osebno prtljago preselil še podjetniško žilico. Na tem področju sem suveren in bogato izkušen, zato nisem želel odpreti zgolj še enega gostinskega lokala, temveč prinesiti svežino v tukajšnjo pestro kulinarčno ponudbo.

»RAZNOLIKOSTI SO BOGASTVO ŽIVLJENJA, KI TE NENEHNO PRESENEČA Z DAROVI, ČE SI JIH LE PRIPRAVLJEN SPREJETI.«

Omenili ste višjo silo, ki je bila tudi navdih za ime vaše restavracije na Pogarjevem trgu 1. Ste izbrali pravo mesto za poslovne podvige v gostinstvu?

Supernatural je čisti navdih okolja, v katerem smo se znašli. Vendar ni bilo najbolj preprosto začeti, saj nas je način poslovanja sprva šokiral. Imeli smo ogledanih nekaj lokacij vzdolž Ljubljani, kjer pa so bili lastniki vajeni nečednih prijemov. Zavedal sem se, da bo potrebna več časa, a sem bil pripravljen tvegati. Spet sem se zatekel

po pomoč k molitvi. Na robu pokrite tržnice smo dobili prostor in v poltretjem letu z ekipo dokazali, da je možno doseči poslovni uspeh brez goljufije.

Vaša velika želja je ustreči vsakomur, ki sede za mizo.

Prepričan sem, da smo na svetu zato, da ugodimo drugim. Zasebno in poslovno. Bodisi turistom bodisi meščankam in meščanom tega očarljivega mesta. Kakovostna in ljubezniva strežba je največji problem, kajti ponekod se čaka debele pol ure, da ti prinesejo račun. Temu se želimo izogniti. Naša strategija ni, da bi gostu vzeli čim več denarja in se ga po hitrem postopku znebili, ampak se trudimo ustvariti prijetno, domače vzdušje s pestro izbiro naravnih vin in okusno mešanico ameriško-slovenske hrane. Za uvod se je bilo treba privaditi na kulturne razlike, zlasti v odnosu do prostega časa. V Arizoni ne poznamo kofetkanja in naročanja po »en deci«. Kadar se družimo, je običajna mera vsaj dva decilitra ali cela steklenica. Tam se ponekod v gostinskih lokalih večer zaključuje ob 21. uri, medtem ko se tukaj šele začne. Toda ravno te raznolikosti so bogastvo življenja, ki te nenehno preseneča z darovi, če si jih le pripravljen sprejeti.

Mojstri za kolesa

Slovenci smo navdušeni kolesarji, zato ne preseneča, da je tudi v prestolnici kolo priljubljeno prevozno sredstvo. Na dveh kolesih se lahko izognete gneči na cesti in hitreje, pa tudi okolju prijazneje pridete na cilj. Kolesarska sezona se je začela, zato je zdaj pravi čas, da svoja kolesa pripravite za varno kolesarjenje. To vam z veseljem uredijo na številnih servisih v mestu, mi pa smo izbrali tiste, ki zaradi svoje ponudbe malo izstopajo.

SONJA JAVORNIK

LOOSE CYCLES

Celovška cesta 40b

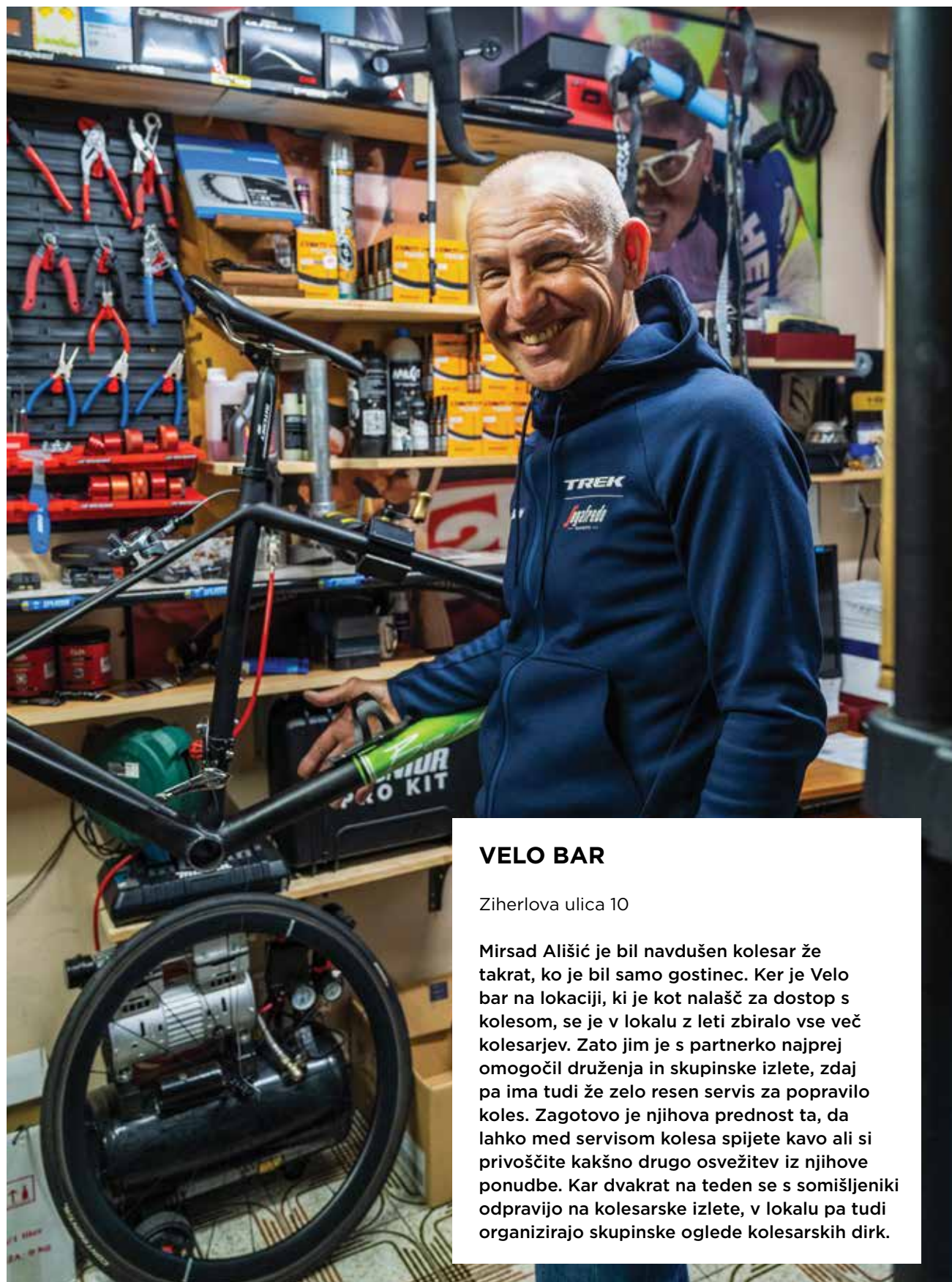
Marko Šajn in Tine Činč sta že imela nekaj izkušenj s sestavljanjem, obnavljanjem in popravilanjem koles, med epidemijo pa sta združila moči in začela na svojem. V njuno trgovino radi zahajajo kolesarji popotniki, saj prodajata tudi znamke, ki so namenjene potepanju po svetu. Kolesa sestavita tudi po želji - recimo za vožnjo po makadamu. Čeprav so konjički v njihovi ponudbi višjega cenovnega razreda, pa na servis lahko pripeljete kakršnokoli kolo. Navdušeni kolesarji prihajajo tudi na njihove družabne dogodke, ki jih organizirata štirikrat ali petkrat na leto. Nanje povabita kakšne zanimive domače ali tuje goste, ki se ukvarjajo s kolesarstvom.

SERVIS KOLES IN SMUČI, DEJAN BERIČ

Tavčarjeva ulica 4

Vrsto let so v centru Ljubljane na tem naslovu pozimi servisirali smuči, čez vse leto pa kolesa. Pred dvema letoma je prejšnji lastnik odšel v zasluženi pokoj in Dejan Berič je prevzel servis, kjer popravljajo vse vrste koles - od specialk do mestnih, pa tudi električna kolesa, ampak samo mehanske dele. Če je napaka v elektroniki, je treba pomoč poiskati drugje. Dejan pravi, da je dela veliko, kolesa pa so si zelo različna. Nekateri pripeljejo čisto zarjavele konjičke, saj jih imajo ves čas kar zunaj, drugi, ki za svoje prevozno sredstvo vzorno skrbijo, pa prihajajo le na redni servis.

VELO BAR

Ziherlova ulica 10

Mirsad Ališič je bil navdušen kolesar že takrat, ko je bil samo gostinec. Ker je Velo bar na lokaciji, ki je kot nalašč za dostop s kolesom, se je v lokalu z leti zbiralo vse več kolesarjev. Zato jim je s partnerko najprej omogočil druženja in skupinske izlete, zdaj pa ima tudi že zelo resen servis za popravilo koles. Zagotovo je njihova prednost ta, da lahko med servisom kolesa spijete kavo ali si privoščite kakšno drugo osvežitev iz njihove ponudbe. Kar dvakrat na teden se s somišljeniki odpravijo na kolesarske izlete, v lokalu pa tudi organizirajo skupinske ogleda kolesarskih dirk.

BIKEHANIC

Stegne 23

Bikehanic je izključno kolesarski servis. Njihovi prostori so brezhibno čisti, kar pa ne pomeni, da nimajo posla – prav nasprotno! Imajo ogromno delavnico in osem zaposlenih, tako da je to največji kolesarski servis v prestolnici in eden največjih v državi. Kolesarji dobro poznajo serviserja Sandija Mramorja, ki je svoje življenje posvetil kolesom. Specializirani so za popravila vzmetenja pri gorskih kolesih, obvladajo pa praktično vse, saj imajo tudi lastno šolo za kolesarske mehanike, v kateri so izšolali na stotine ljudi. V sodelovanju s proizvajalcem kolesarskega orodja Unior pa so servise vzpostavili tudi na 80 trgih po svetu.

ELPEC & BAUER KOLESARSKI CENTER KTM LJUBLJANA

Letališka cesta 1

V BTC-ju je tri desetletja deloval Kolesarski center Bauer. Pred kratkim se je združil s podjetjem Elpec eBikes, ki je specializiran ponudnik in serviser električnih koles. Zdaj na enem mestu najdete res vse, kar potrebujete za kolesarstvo – od koles do kolesarske opreme, rezervnih delov in še servisa. V centru je pet zaposlenih, med njimi je že dve leti 22-letni Robert Dolinšek, ki pravi, da v popravilo dobijo najrazličnejša kolesa, največ pa električnih.

PRAVI KOLESAR

Partizanska 29

Klemen Mavec, ki ima že 20 let delovnih izkušenj s servisiranjem in prodajo koles, ponuja posebno storitev, saj pride tudi na vaš dom. Po Ljubljani se vozi kar s kolesom in kolesarsko prikolico, tako da se lahko zapelje kamorkoli, kar je zagotovo prednost tega mobilnega servisa, ki deluje že kakšno desetletje. V tem času je bil samo dvakrat na dopustu, saj je bila do zdaj njegova prioriteta posel; ta se je tako razširil, da v sezoni praktično nima prostega dneva. Svoje znanje v zadnjem času z veseljem prenaša tudi na druge, saj organizira tečaje servisiranja za podjetja in posameznike.

Vsak po svoje različen

Ljudje smo res nenavadna bitja. Vsak od nas išče svoj prostor v družbi, kjer bi bil sprejet kot posameznik. Nekaj najlepšega je biti to, kar si, ne da bi te drugi zaradi tega obsojali ali izločili. To pa ni pomembno le na osebni ravni, ampak tudi na ravni družbe. Bi si res želeli živeti v vase zaprti skupnosti, kjer bi vsi verjeli, delali in mislili enako, ali ste raje del pisanega mesta, kjer se vse ideje zlijejo v napredek in kjer smo vsak po svoje različni sprejeti enakopravno?

ANTON KOMPARE
župnik v župniji Ljubljana Trnovo

Ljubljana, si prijazna?

Osmeja marca letos smo imeli v gostilni Livada Trnovski večer z odprtim pogovorom o vprašanju, kam plove Slovenija. Povabljeni gost je bil zelo prijazen, preprost in spoštljiv sogovornik. Ker se v življenju še ni osebno srečal z Jezusom Kristusom in ne izhaja iz krščanskega duhovnega okolja, na temeljna vprašanja življenja in družbe ni mogel dati izčrpnih odgovorov: ne na vprašanje, kdaj se življenje začne in kdaj konča, ne na vprašanje vzgoje in izobraževanja, ne na vprašanje avtoritete, ne na vprašanja ekonomije in družbenega življenja. Poslušalci smo spoštovali njegovo navzočnost med nami, hkrati pa smo močno začutili, da družbe ne sme in ne more uspešno voditi nekdo, ki na temeljna vprašanja življenja nima popolnih odgovorov. V meni se je še močneje prebudila hvaležnost, da sem srečal in sprejel Jezusa Kristusa za pot, resnico in življenje svojega življenja.

Nihče drug mi ne more dati in dajati tega, kar mi ponuja Jezus. Naučil me je, da sem bil od vekomaj v njegovih načrtih. On mi je dal samozavest in pogum, da lahko uresničim svoje poslanstvo, svoje življenje, ki je tako krhko in negotovo kakor rožica na vrtu ali bilka na polju. Vesel sem in hvaležen, da ga imam za najboljšega prijatelja. Naroča mi in me vsak dan spodbuja, da spoštujem vsakega človeka: »Kar koli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.« (Matej, 26,40) Obenem mi zagotavlja, da bom za vsako nesebično dejanje ovrednoten stokratno. Čeprav se v svojih knjigah vse verske skupnosti trudijo najti

prave odgovore, so še na poti. Vsi njihovi nauki imajo veliko lepega, toda božanska modrost in resnica je skrita v Svetem pismu in za vse ljudi je končni domet resnice in življenja Jezus Kristus, ki je na tem svetu in ni od tega sveta.

Všeč sta mi izkušnja in prepričanje Primoža Trubarja iz leta 1520: »Zelo se bojim, da se bodo univerze izkazale za velika vrata pekla, če se ne bodo marljivo trudile razlagati Sveto pismo in ga vrezovati v srca mladih. Nikomur ne svetujem, naj svojega otroka postavi tja, kjer Sveto pismo ne kraljuje nad vsem.«

NAČELO »EDINOST V RAZLIČNOSTI« JE ENO NAJBOLJ DEMOKRATIČNIH NAČEL.

Kaj opažam med nekaterimi Ljubljanci? Po eni strani veliko tolerantnost in širino, po drugi pa nerazumljivo ozkost in nezrelost. Do pojavov in vrednot iz tujega sveta smo nekritično sprejemljivi, do domačih tradicionalnih, krščanskih vrednot pa zelo zavrti in nezreli. Imam konkretne izkušnje, ki to potrjujejo, a jih ni mogoče vključiti v skopo odmerjen obseg prispevka.

Ko govorimo o vprašanju, kako Ljubljana sprejema različnost mnenj, pestrost narodov in njihovih kultur, verskih prepričanj, mode in drugih družbenih izkušenj, ne morem mimo glavnega in temeljnega vprašanja, kje je naše izhodišče ali temelj našega življenja. Ne gre za poenotenje človeškega prepričanja. Načelo »edinost v različnosti« je eno najbolj demokratičnih načel, vendar je treba razlikovati med objektivno in subjektivno danostjo. Resnica je ena sama, pogledi in razumevanja te resnice pa so različni. Na primer: avtoriteto je treba spoštovati, na kakšni zrelosti stopnji v razumevanju smo glede tega, pa so razlike. Ali: ljudi je treba pozdravljati. To je osnovno vzgojno načelo. Koliko in kako bo to posameznik uresničil, je odvisno od njegove človeške in intelektualne zrelosti. Skratka, v Ljubljani imamo še veliko dela, da bi v praksi uresničili to, kar smo zajeli v naslovu tega zapisa. Spet smo tam: treba bi bilo, kaj nam bo uspelo, pa bo odvisno od posameznikove zrelosti.

BLAŽ OSTREŽ
vodja gostilne Druga violina

Drugačnost in unikatnost

Ko posameznik prestopi prag institucije, je zelo pomembno, kakšno vlogo bo prevzel v njej. V Centru za usposabljanje, delo in varstvo (CUDV) Dolfke Boštjančič v Dragi pri Igu želimo našim uporabnikom ponuditi programe, s katerimi se bodo učili za življenje, krepili samostojnost in tako tudi sami prispevali k boljšim odnosom in sodelovanju v skupnosti.

Eden takšnih programov je gostilna Druga violina na Starem trgu 21, kjer se izobražujejo in zaposlujejo osebe z motnjami v duševnem razvoju. Storitev, ki jo ponuja Druga violina, v Sloveniji še vedno pomeni inovativno dejavnost in družbeni napredek. Na idilični lokaciji v starem mestnem jedru domači in tuji gostje spoznavajo delo in življenje naših uporabnikov, pa tudi tradicionalne slovenske jedi, ki jih pripravljajo naši kuharji. Trenutno v gostilni opravlja delo in prakso 30 ljudi z različnimi motnjami in ovirami. Sami sprejmejo stranke, poberejo naročilo, pripravijo napitke in tudi postrežejo. Zagotovo je postrežba gostov nekoliko posebna, saj je večina gostinskih opravil prilagojena, da uporabniki delo opravijo kolikor le mogoče samostojno. Vsi pa izžarevajo neizmerno željo, da bi bili koristni.

Moja sodelavka Atifa v Drugi violini dela že od samega začetka. V CUDV Draga je spoznala ljubezen svojega življenja, s katerim je veliko časa preživela tudi v gostilni. Tu je dobila še svoji najboljši prijateljici. Zaupala mi je, da jo delo v Drugi violini veseli, ker spozna veliko novih ljudi, pa še dan ji hitreje mine.

Ana pri nas opravlja prakso v okviru svojega šolskega programa. V gostilno prihaja dvakrat na teden in se ima super. Rada pomaga drugim in skrbi za jutranjo pripravo gostilne. Ko bo končala šolanje, se bo gotovo zaposlila v Drugi violini. Hudomušno pripomni, da se tu lahko med delom pogovarja, kar v šoli ni primerno.

Naša Hana pa doda, da se ji zdi najbolj pomembno, da smo povezani, spoštljivi in ljubeznivi. Vsi smo prijatelji. To je le del naše ekipe, brez katere Druga violina ne bi bila to, kar je.

Gostilna letos praznuje 12. rojstni dan. V vseh teh letih smo pridobili mnoge stalne goste in se dodobra udomačili v ljubljanskem mestnem vrvežu. Dober glas o tradicionalni slovenski hrani pa obiskavnost še povečuje. MOL nas je sprejela z odprtimi rokami in nas pri našem delu prijazno podpira. Gostoljubnost občine skušamo vračati s kakovostnim delom in brezmejnimi entuziazmom. Naš napredek in delavnost potrjuje tudi certifikat odličnosti, ki ga na podlagi ocen gostov podeljuje Tripadvisor. Gosti na tej spletni strani s pozitivnimi komentarji pogosto hvalijo našo gostinsko ponudbo, prijaznost osebja in odprtost MOL za vključevanje oseb s posebnimi potrebami v družbo.

NAŠI HANI JE NAJPOMEMBNEJE, DA SMO POVEZANI, SPOŠTLJIVI IN LJUBEZNIVI. VSI SMO PRIJATELJI.

Druga violina nas že s samim imenom opozarja, kako pomembna sta delo in spoštovanje vsakega posameznika za usklajeno delovanje širše družbene skupnosti. Slogan Druge violine sporoča, da je »za simfonijo sreče pomembna melodija vsakega posameznika in uglašenost vseh dobrin«.

Mnenja avtorjev ne izražajo nujno stališč MOL in uredništva glasila Ljubljana.

Ljubljana je bila prvi konec tedna v aprilu še živahnější kot ponavadi. Spoznavali so se tisti, ki se srečujejo vsak dan, pa se doslej še niso imeli časa pogovoriti – stari in mladi, varovanci domov za starejše ter otroci in mladostniki, ki jim v življenju ni postlano z rožicami. Pa tisti, ki jih je usoda pripeljala od drugod in začenjajo zdaj v našem mestu novo poglavje svojega življenja. Ljudje dobre volje so se srečevali, klepetali, si krajšali čas ob družabnih igrah in glasbi ter se skupaj odpravili na sprehod po Taboru, Fužinah, centru ... Različne generacije so telovadile na svežem zraku ob Koseškem bajerju. Kamni z lepimi mislimi so pričakali bližnje, sosede

te humanitarne organizacije na dolgi in uspešni poti za lepši vsakdan vsakogar. V dobrih 30 letih (okroglo obletnico so praznovali predlanskim) je Slovenska filantropija s prostovoljci z vseh vetrov iz dneva v dan opozarjala na neenakosti v družbi ter spodbujala soljudi in institucije k ustvarjanju lepšega, pravičnejšega in prijaznejšega življenja. Zagnala je številne prostovoljske akcije za pomoč socialno šibkim, marginaliziranim, zapostavljenim, pozabljenim, odrinjenim na obrobje – vsem tistim, ki so se znašli v težkih razmerah.

Slovenska filantropija vključuje prostovoljce v projekte s področja pomoči in medgeneracijskega sodelovanja s posebno skrbjo za starejše, aktivno pomaga najšib-

Tako lahko konkretno pomagamo ljudem v stiski in si hkrati medsebojno sporočamo, da so odprtost, toplina in razumevanje tiste vrednote, s katerimi lahko svet še vedno izboljšujemo in zato vsi skupaj živimo lepše.

Imena Slovenska filantropija ne boste zasledili ob čisto vsaki zamisli ali akciji, ker prostovoljci, ki se povezujejo v združenju, tega ne počnejo zase, ampak za druge. Ako se danes ozrete naokrog, boste sadove dela te srčne skupnosti opazili vsepovsod. Organizirano prostovoljstvo prinaša rezultate na primer v Dnevnem centru za migrante, v pomoči za mladostnike ali v najbližjem domu starejših občanov. Že več kot 20 let je na primer tudi od tega,

Odprtost, toplina in razumevanje

JAK VREČAR

in mimoidoče v Dravljah, ustvarjalna postojanka in bralni kotiček sta se odprla v Mostah. Pridne roke so se lotile čistilne akcije, vrtničarji so si izmenjevali sadike in semena, roke so zamenjale rabljena oblačila, ki nekomu jemljejo prostor v omari, drugemu pa omogočajo, da si nadene čisto, lepo oblačilo, ki si ga sicer ne bi mogel privoščiti.

Veliko srce meščank in meščanov se je znova izkazalo na že 15. tradicionalnem dogodku, poimenovanem Dan za spremembe, s podnaslovom Najbolj zlata je prostovoljska lopata. Tudi tokrat ga je prebudila Slovenska filantropija-Združenje za promocijo prostovoljstva. Gre pa le za eno od neštetihih pobud in aktivnosti

kejšim, na primer socialno izključenim, beguncem in migrantom. Povezuje ljudi dobre volje po vsej Sloveniji, njeni člani sodelujejo tudi pri projektih in pobudah v tujini. Morda se bo kdo vprašal, v kakšnem okolju živimo, da je potrebnih toliko aktivnosti za ogrožene – žal je sodobni svet tak, da je vse manj posluha za soljudi, da ne poznamo več sosedov, da ne vemo, kaj se dogaja v lokalni skupnosti, da si včasih tudi zatiskamo oči ob krivicah, neenakosti, revščini, da tiste, ki so morali zapustiti svoje domove in jih je usoda pripeljala k nam, gledamo z dvomom, opozarjajo pri Slovenski filantropiji. Zato je še toliko pomembnejše, da se prebuja in spodbujajo pobude med ljudmi.

ko je združenje skupaj z drugimi deležniki – spet tudi z MOL – ustanovilo ambulanto s posvetovalnico za osebe brez urejenega osnovnega zdravstvenega zavarovanja, med uporabniki znano kot Pro bono ambulanta na Mislejevi 3.

Najpomembnejše je, da ljudje ne (za)spimo ter da nam je za soljudi in za okolje še naprej mar. Če imate zamisel, kakšno akcijo bi lahko organizirali v svojem bloku, ulici, četrtni skupnosti, v mestu ali širše, če točno veste, komu bi pomagali, ali pa si preprosto želite pomagati, četudi ne veste, kako, potem se bo v okviru Slovenske filantropije gotovo našla možnost, da dodate svoj kamenček v mozaik. Ne samo na prihodnjem Dnevu za spremembe, ampak vsak dan.

Doma v Viški hiški

Simbolično je, da ima Slovenska filantropija v Ljubljani dom v prav posebni hiški, ki je dobila ime Viška hiška. Na Cesti Dolomitskega odreda 11 je MOL v brezplačno uporabo ponudila starejši objekt, ki so ga nato s skoraj 300 prostovoljci in z več kot 2000 urami prostovoljskega dela ter s pomočjo v opremi, znanju in donacijami številnih organizacij in podjetij – pri Slovenski filantropiji so posebej izpostavili Javno razsvetljavo Ljubljana – ustvarili prostor, v katerem se rojevajo nove zamisli in kjer so vrata odprta vsem, ki imajo zamisel, komu pomagati in kako. Kam s presežki hrane in kako jo dostaviti, kdo potrebuje učno pomoč v šoli, kje se da vključiti pri organizaciji dogodkov in, ne nazadnje, kako s svojim strokovnim znanjem

pomagati pri usposabljanju drugih prostovoljcev? V Viški hiški vas bodo prijazno sprejeli in vas znali usmeriti, da bo vaša pomoč čim koristnejša.

Če se želite tudi vi vključiti v delo Slovenske filantropije in pomagati, bodo v združenju veseli, če se jim boste oglasili. Pokličete jih lahko na 01/430 12 88, jim pišete na info@filantropija.org ali obiščete spletno mesto filantropija.org. Aktualne projekte, v katere se lahko vključite, najdete na spletnem mestu prostovoljstvo.org, vrsto utrinkov in zamisli boste našli tudi na družbenih omrežjih.

»PROSTOVOLJKA ALI PROSTOVOLJEC JE LAHKO VSAKDO. PREPRIČANI SMO, DA TUDI ZA VAS OBSTAJA PROSTOVOLJSKO DELO, KI GA BOSTE OPRAVLJALI Z NAVDIHOM IN NAVDUŠENJEM.«
SLOVENSKA FILANTROPIJA

50 ljudi je zaposlenih v Slovenski filantropiji.

629 prostovoljcev je vključenih v aktivnosti.

51.700 ur prostovoljskega dela so lani koordinirali v združenju.

23. maja se lahko udeležite praznovanja Veseli dan prostovoljstva na Prešernovem trgu v Ljubljani.

Kolesarsko-pohodniški izlet

Gozd, travniki in čudoviti razgledi na Ljubljansko kotlino. Že to so dovolj dobri razlogi, da se s kolesom ali peš podate na izlet na Toško čelo. Za piko na i pa vas na vrhu čaka še lovška kočica z odličnimi flancati, štrudlji in še bi lahko naštevali.

INGA BATUR

BIKE PARK LJUBLJANA

Od leta 2015 lahko na končni postaji mestnega avtobusa linija 5 Podutik urite svoje spretnosti gorskega kolesarjenja. Park, zgrajen na območju nekdanjega kamnoloma, ima različne proge in vsem, od začetnikov do izkušenih kolesarjev, omogoča, da se preizkusijo v ohranjanju ravnotežja, premagovanju ovir in vožnji v ovinek.

SVETA KATARINA

Če bi radi daljši sprehod, lahko od lovške kočice nadaljujete v smeri Svete Katarine. Pot je dolga približno pet kilometrov in deloma vodi tudi po cesti. Cilj pa je cerkev svete Katarine na 738 metrih nadmorske višine v vasi Topol.

UKRADENI »KURIRČEK«

Na poti na Toško čelo boste videli spomenik kurirjem Dolomitskega odreda, ki je bil postavljen leta 1961. Leta 2007 so bronasti spomenik mladeniča s sporočilom v roki ukradli. Na srečo obstaja kopija spomenika; s strokovno pomočjo akademske kiparke Eve Tršar Andlovic in Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije je bil ustvarjen nov. Ta je bil na staro mesto postavljen leta 2009.

Toško čelo, ki je del Polhograjskega hribovja, se dviguje nad vasjo z enakim imenom, ki je edino samostojno naselje v Četrtni skupnosti Dravljje. Tisti najbolj pogumni in z dobro kondicijo se na 590 metrov visok hrib lahko odpravite s kolesom. Do tja gor namreč vodi dobre tri kilometre dolga strma cesta, polna ovinkov. Vse, kar je pravim kolesarjem v izziv. Drugi pa boste bolj uživali v sprehodu po nezahtevni poti skozi gozd, ki je primerna tudi za družine z mlajšimi otroki. Z vozičkom skozi gozd ne gre, šlo pa bo po cesti, kjer vas tu in tam prehitijo avtomobili. Ker jih ni preveč, niti ni moteče. Večina namreč vozila parkira ob vznožju. Mi pa smo se tokrat do izhodišča zapeljali z mestnim avtobusom linija 5, smer Podutik in izstopili na končni postaji. Tam je urejen tudi na pogled precej zabaven in dinamičen Bike Park Ljubljana. Smo pa nekaj gorskih kolesarjev srečali tudi pri sestopu s hriba.

Čeprav smo si podrobno prebrali opis poti, nismo v bližini odkrili nobenih markacij, ki bi nas napotile v pravo smer. Najbolj prav se nam je zdelo, da gremo v klanec in sledimo cesti, kjer smo po nekaj minutah srečali dve planinki in ju povprašali za nasvet. Izkazalo se je, da sta prvič v teh koncih, zato smo nadaljevali skupaj in ugibali, ali gremo prav. Vse do srečanja z domačinom. Prepričana sem bila, da nam bo, ko smo ga spraševali o smerokazu za Kucjo dolino, svetoval, da mu sledimo, in nam zraven odkril

kako skrivno pot do vrha. Pa nam je rekel, naj raje ostanemo na izbrani poti in z nje skrenemo šele, ko zagledamo znak za Toško čelo. Tako naj bi bilo manj naporno, za kar so mu bili otroci zelo hvaležni, saj jim je prihranil nekaj dodatnega truda. Ko smo zagledali potko ob cesti, pa je bilo lažje tudi nam, odraslim. To je namreč pomenilo, da smo lahko hodili bolj sproščeno, brez pogledovanja za avti.

Ob upoštevanju navodil smo po dobrem kilometru prišli do spomenika kurirjem Dolomitskega odreda. Tam smo zapustili cesto in nadaljevali skozi gozd. Pot se kmalu začne strmeje vzpenjati, čeprav še vedno ni zelo zahtevna. Vendar pri naših otrocih to že lahko pomeni začetek pritoževanja in spraševanja, koliko je še do cilja. Tokrat smo se na izlet odpravili v družbi druge družine in smo se negodovanju izognili. Tako smo lahko uživali v prvih spomladanskih poganjkih na drevju, cvetlicah na travniku in z vsakim korakom lepšim razgledom na Ljubljansko kotlino. Verjetno je zdaj tudi najboljši čas za te poglede, saj jih še ne zastira listje na drevju.

Še preden smo zagledali vrh Toškega čela, so nam zadišali sveže pečeni flancati in noge so dobile dodatno spodbudo za tistih zadnjih nekaj metrov. Potem je sledil zaslužen počitek. Ob okusni hrani, pijači in s prijetnimi sončnimi žarki, ki so nas greli na terasi lovške kočice, smo kovali načrte za nove pohodniške podvige v okolici Ljubljane.

V KUD Ansambel ljubljanskih mažoret se veselijo novih članic in članov. Informacije o vpisu najdete na spletni strani ljubljansekamazoretke.si ali pa jim pišite na e-naslov ljubljanse.mazoretke@gmail.com, da vas povabijo na ogled treninga.

Elegantne akrobatke

B

eli škorenjčki, rdeča obleka, čarobna palčica in že ste v svetu dekliških sanj. Mažoretke niso le del godbene tradicije, ampak osupljiva športna disciplina, ki združuje eleganco giba, akrobatiko in ekipni duh. O tem smo se prepirali na treningu KUD Ansambel ljubljanskih mažoret.

V Kulturnem domu Črnuče na Dunjski cesti 367 se sestajajo trikrat na teden. V dvorano smo vstopili, ko se je starejša skupina že ogrevala in sestavljala koreografije za državno prvenstvo. Pozdravila nas je njihova trenerka in mednarodna sodnica Ida Kraševc. Od malega je zaljubljena v to izrazno dejavnost, zdaj pa bogate izkušnje predaja mlajšim generacijam. »Ta privlačna kombinacija plesa in

spretnosti pritegne zlasti ženske – čeprav bi srčno rade medse sprejele kakšnega fanta,« sproščeno načne pogovor. »Posebno magijo doda še kovinska palica, ki je odlična začimba težavnosti. Na pogled se zdi tekoče, ubrano, preprosto, a v resnici je za marsikatero največji izziv prav obvladovanje tega rekvizita.«

Ni dvoma, priča smo pravi športni panogi. »Dobra fizična pripravljenost je temelj za gradnjo celotne zgodbe. Ročne spretnosti so lahko prirojene, večina pa se priuči z doslednimi treningi.«

Ljubljanske mažoretke so z glasbeno spremljavo Pihalnega orkestra Ljubljana nepogrešljive spremljevalke dedka Mraza, pustnih povork in drugih promenadnih

koncertov. Pogosto popestrijo dogodke četrtnih skupnosti, zbrane pa očarajo tudi na raznoraznih otvoritvah. »Gostujemo tudi na karnevalih v tujini, kjer smo vedno dobrodošle. Trenutno se pripravljamo na junijsko državno prvenstvo, in če se bomo uvrstile visoko, nas čaka boj za evropsko krono. Za najmlajše organiziramo preizkušnje v mažoretni abecedi, s čimer spodbudimo začetnice, da vzljubijo ta prelepi šport,« nas pouči Ida Kraševc.

Kategorije so razvrščene po letih in koreografijah. »Pri abecedi že beseda pove, da gre za osnove, koordinacijo palice, korakanja, usklajevanje rok in nog, občutek prostorske postavitve. V tekmovalnih kategorijah pa lahko nastopimo s solističnimi točkami,

in v paru ali pa v skupini,« razodene mojstrica s 27-letno kariero. »Zelo prija, kadar se iz množice zasliši 'poglej, mažoretke', nato pa nas deklice z občudovanjem gledajo in si želijo biti ena izmed nas. Vedno so dobrodošle, saj iščemo nove članice, starejše od šestih let, pa tudi dečki naj se opogumijo.«

Seveda ne moremo mimo mikavne oprave. »Brez uniforme ni mažoretk. Naša je rdeče-zelene barve z ljubljanskim zmajem, prepoznavnimi belimi škornji do kolen in palico. Za posebne priložnosti dodamo še klobuček ali prilagojeno narodno nošo s kratkimi krilci,« je slikovita trenerka.

Pridružita se nam še nadarjeni mladenki, pripravljeni, da osvojita naziv prvakinj

v dvojicah. »Nisva si delali utvar, da bova že takoj vihteli palico in izvajali trike. Hitro sva spoznali bolečo plat te čudovite umetnosti, ko ti palica pade na glavo ali roko, a naju to ni prestrašilo. Še bolj zavzeto sva se posvetili nabiranju izkušenj in piljenju koreografij, da bi tudi z najbolj zahtevnim vihtenjem rekvizita ustvarjali občutek lahкотnosti. Vrtenje pod palico ali prevali navdušujejo gledalce, za nas pa so izziv in navdih za težje prvine. Najboljši del obšolske dejavnosti so naša druženja, saj nismo zgolj mažoretna skupina, ampak smo predvsem zaupnice in prijateljice,« radostno povesta in se postavita v zaključno pozo, s katero pozdravljata bralke in bralce Ljubljane.

Ljubljana je moje športno igrišče

Vse podrobnosti o brezplačnih vadbah, ki potekajo pod okriljem programa Ljubljana je šport, najdete na spletni strani ljubljanasi.si/moja-ljubljana/sport-v-ljubljani/ljubljana-je-sport, kjer se lahko tudi prijavite na vadbo po lastni izbiri.

Pomlad je najboljši čas, da se začnemo (če se še nismo) redno gibati, saj bomo s tem naredili veliko koristnega za svoje zdravje in dobro počutje. Ker je najtežji prvi korak, nas MOL dodatno spodbuja z brezplačnimi programi vadb pod skupnim imenom Gremo na šport. Namenjeni so predvsem začetnikom. Nabor športnih aktivnosti pa so še razširili, zato res ni več nobenega izgovora, da si ne bi vzeli časa zase in za rekreacijo.

KAJA BENKO

Funkcionalna vadba na prostem je primerna za vsakogar, saj strokovno usposobljeni vaditelji vaje prilagodijo starosti in telesni pripravljenosti vsakega posameznika. Vadba vključuje gibalne izzive in tehnike, s katerimi boste okrepili vse mišične skupine, izboljšali ravnotežje in gibljivost, poleg tega pa spodbuja tudi medsebojno sodelovanje. V parku Tivoli se ji lahko pridružite ob torkih popoldne, na igrišču ob gradu Fužine pa ob četrtek popoldne.

To pomlad so na MOL nabor brezplačnih vadb razširili tudi z osnovnim tečajem joga. Joga poleg različnih telesnih položajev oziroma asan vključuje tudi dihalne in sprostitvene tehnike, s katerimi poskrbimo tako za telesno kot duševno zdravje ter s tem za umiritev telesa in duha ob napornem vsakdanjiku. Primerna je za vse starostne skupine in stopnje telesne pripravljenosti, zato ne oklevajte in se pridružite skupinam, ki vadijo v zelenem okolju parkov Tivoli, Kodeljevo in ob Staničevi ulici.

Profesionalni kolesarji so že začeli novo sezono, zato je čas, da se po zimskem premoru nadaljujejo tudi začetni tečaji cestnega kolesarstva. Namenjeni so odraslim, ki še nimajo izkušenj z vožnjo s cestnim kolesom in bi radi pridobili osnovna znanja, s katerimi se bodo lahko sami ali v skupini odpravili na ceste. Poleg tečaja osnovnih tehnik vožnje s cestnim kolesom se lahko ob sobotah pridružite tudi vodenim kolesarskim izletom po Ljubljani in njeni okolici.

Spomladi se začne tudi nova sezona gorskega kolesarjenja, z njo pa tudi brezplačni tečaji ter vodene ture po Golovcu ter na urejenih trailih v Podutiku in Črnučah, kjer lahko v dobri družbi odkrivате lepote kolesarjenja v naravi. Začetnikom so namenjeni osnovni tečaji tehnik vožnje in lahke ture, tiste, ki že imajo nekaj izkušenj in primerno telesno pripravljenost, pa vabijo na malce zahtevnejše ture, tudi na izlete v okolico Ljubljane.

Gibanje v vodi je manj obremenjujoče za telo, zato res ni razloga, da za svojo telesno aktivnost ne bi poskrbeli v bazenu. Na Kopalnišču Tivoli do konca maja potekajo brezplačni plavalni tečaji, namenjeni odraslim in starejšim ljubiteljem plavanja, ki želijo osvojiti osnove plavalnih tehnik oziroma jih nadgraditi. Medtem ko večina brezplačnih programov poteka popoldne, so plavalci znani po zgodnjih jutranjih treningih. Zato le navijte budilko, saj se tečaji plavanja začnejo že ob 7. uri zjutraj.

Zelo priljubljena programa telovadbe in teka za začetnike sta že v polnem pogonu. Telovadba na otokih športa je primerna predvsem za starejše. Tekoške skupine pa pridno kombinirajo hojo in tek na poteh Tivolija, Kodeljevega in na Ljubljanskem gradu. Trimesečno uvajanje v tek je kot nalašč za tiste, ki menijo, da je tek zanje prenaporen, saj s počasnim prehajanjem iz hoje v tek lahko prav vsak vzljubi to obliko gibanja.

Mesto kot prizorišče napetih zgodb

Slovenske televizijske serije postajajo vse boljše in zato vse bolj priljubljene. Pomembno vlogo v teh zgodbah pa imajo tudi lokacije, saj se gledalci bolj poistovetimo z zgodbami, ki se dogajajo v naši okolici. Naše mesto se je s svojimi raznolikimi podobami izkazalo kot izvrstno prizorišče za dramatične, kriminalne, akcijske in ljubezenske zaplete, ki jih tako radi spremljamo na malih ekranih.

DARJO HRIB

Če se pri prečkanju Tromostovja ustavimo na začetku Stritarjeve ulice, zagledamo znan prizor – znameniti Filipov dvorec na Cankarjevem nabrežju 1, nad njim pa prekrasen pogled na Ljubljanski grad. V naš kolektivni spomin ga

je zasidrala priljubljena televizijska serija Ja, Chef, ki je za kuliso vhoda v fiktivno restavracijo Chateau de Philippe izbrala prav to stavbo. Tu se je namreč v uvodnem delu serije ustavil igralec Klemen Janežič in v vlogi mladega kuharja Luka Čeha stopil na pot neštetih pustolovščin.

Naše mesto lahko igra najrazličnejše vloge za TV-serije vseh žanrov. V svojem starem delu se zlahko preseli v preteklost, lahko pa nastopa tudi s svojimi strnjjenimi blokovskimi naselji, sodobnimi meščanskimi vilami, stolpniciami v središču mesta, pa s svojimi gozdovi in mističnim barjem. Ustvarjalcem priljubljenih slovenskih serij zato ni bilo treba gledati prav daleč, ko so iskali primerne lokacije za svoje stvaritve.

»Ljubljana je kot kulisa za filme in serije premalo izkoriščena,« pravi Matjaž Stražišar, izvršni producent serije Ja, Chef, ki se bo kmalu premaknila že v svojo deveto sezono. »Predvsem v starem delu in

centru mesta je neskončno odličnih lokacij. Kamorkoli se obrneš, imaš že narejeno kuliso, v katero niti ni treba veliko posegati.« Mesto je pri snemanju televizijske drame Življenja Tomaža Kajzerja, katere druga sezona se je odvrtila v začetku tega leta, navdušilo tudi režiserja in scenarista Petra Bratušo. »Že več kot 30 let snemam na lokacijah v Ljubljani, in ko mislim, da sem videl že vse, me vedno znova preseneti z novimi vizurami.« Prestolnica je v Življenjih Tomaža Kajzerja povsem samosvoj lik. Odkrivamo jo iz perspektiv, ki jih tudi marsikateri Ljubljančan še ni videl. »Mesto je zgodbam, ki sem jih želel povedati, prav z izjemnimi lokacijami dalo prepričljivost in avtentičnost,« dodaja Bratuša.

O prednostih, kot sta dostopnost in raznolikost na majhnem prostoru, pripoveduje tudi Mateja Medvedič, arhitektka in scenografka, ki je v domačem mestu prepričljivo vizualizirala prizore iz knjižnih uspešnic Tadeja Goloba. Leninov park in Dolina rož, nadaljevanji odmevnega Jezera, se namreč dogajata v Ljubljani. Prvi v Argentinskem parku, druga v Rožni dolini. »Pri seriji Leninov park smo zvesto sledili zgodbi in dejansko snemali v parku,

ki je tudi v knjigi prizorišče umora. Ni ga bilo treba veliko spreminjati, le mestne klopi smo premaknili na lokacije, ki so nam tehnično in vizualno bolj ustrezale. Premišljevali smo, ali bi odstranili grafite s stavb, in na koncu sklenili, da ostanejo. Odražajo sodobni čas, v katerem se je dogajala tudi nadaljevanka.«

Ustvarjalci televizijskih serij morajo dobro poznati mesto in ob enem razumeti, kaj bo izbrana lokacija sporočala. »Kadar izbiram lokacije za snemanje, vedno opazujem mesto skozi njegovo atmosfero in svetlobo, ugotavljam, kaj bo uokvirilo oko kamere, kaj posamezna lokacija pomeni podnevi in kaj ponoči,« razlaga Mateja Medvedič, ki med ljubša prizorišča uvršča Zarnikovo ulico z bogato strukturo stavb in prelepo nočno osvetlitvijo, pa Rdečo hišo arhitekta Mušiča na Poljanski cesti 15. »Enkratno ozadje nam je ponudila tudi fasada stavbe arhitekta Emila Medveščka na Slovenski cesti 41, kjer je okrožno državno tožilstvo.«

Peter Bratuša je izjemne kulise našel v strogem središču, kjer ga je prepričal pogled z balkona v državnem zboru, v BTC-ju, kjer ga je navdušil razgled na zasnežene vršace z vrha Kristalne palače v Ameriški ulici 8, pa tudi na obronkih mesta. »Recimo graščina na Bokalcih, pa skrivnostnost Koseškega bajerja.«

TV-serije so snemali tudi v zanimivih notranjih prostorih. »Pri seriji Dolina rož in Leninov park so me prijetno presenetili nekateri interierji javnih objektov. Konkretno strelišče na Rudniku, izjemno fotogenična pa je tudi livarska delavnica v Spodnji Šiški,« nas po skritih lepotah mesta popelje Mateja Medvedič.

Matjaž Stražišar pa je kot še eno pomembno prednost izpostavil pripravljenost mestnih institucij za sodelovanje pri projektih, ki so že sami po sebi velik izziv. »Boljšega sodelavca, kot je MOL, ni bilo. Ogromno razumevanja so imeli za vse naše potrebe, saj kot ustvarjalec razumeš, da bo snemanje na lokaciji vedno zmotilo običajen utrip v mestu. Pri snemanju na zunanjih lokacijah so nam na pomoč priskočili tudi kavalirji in drugi akterji, ki so del vsakdanjega ritma mesta. Zelo so bili razumevajoči in ustrezljivi. Tako prijetno je bilo snemati na lokaciji, da je ekipa vedno komaj čakala, da se iz studia spet vrnemo na ljubljanske ulice.«

1 V seriji Življenja Tomaža Kajzerja je Ljubljana moderno mesto, v katerem je osrednji lik Tomaž Kajzer vsakič druga oseba. Gimnazija Poljane na Strossmayerjevi ulici 1 je v epizodi Vija, vaja, ven prizorišče lova na osumljenca.

2 Režiser Peter Bratuša je serijo Življenja Tomaža Kajzerja snemal tudi v zanimivih ljubljanskih interierjih. V epizodi Prah je Tomaž Kajzer koreograf, ki se po več letih dela v tujini vrne v domače mesto. Eno od prizorišč je tudi SNG Opera in balet Ljubljana na Župančičevi ulici 1.

3 TV-seriji Leninov park in Dolina rož sta bili posneti po kriminalnih romanih Tadeja Goloba, v katerih je osrednji lik višji kriminalistični inšpektor Taras Birska. V obeh se zločin zgodi v Ljubljani.

4 Preiskovanje umora Mateja Puca v vlogi Osterca in Gregorja Čušina v vlogi Brajca pripelje tudi na Metelkovo. Scenografka Mateja Medvedič je pri iskanju lokacij za Dolino rož in Leninov park razmišljala, kako jih bo videla kamera.

5 Znameniti Filipov dvorec se v priljubljene TV-seriji Ja, Chef prelevi v restavracijo Chateau de Philippe, nekaj prizorov pa je bilo posnetih na Stritarjevi ulici. Snemalni ekipi so na pomoč priskočili tudi vozniki Kavalirjev.

HIŠE ODPIRAJO SVOJA VRATA

Arhitekturni festival Odprte hiše Slovenije (OHS) vam med 12. in 14. aprilom ponuja možnost, da si poblíže ogledate primere kakovostno oblikovanega prostora v več ko 35 arhitekturnih projektih v Ljubljani. Vstopili boste lahko v zasebna stanovanja, enodružinske hiše, izobraževalne in kulturne ustanove ter poslovne in turistične objekte. Pod vodstvom arhitektov si boste lahko ogledali stanovanjski soseski Dolgi most II in Rakova jelša II, Četrtni center Golovec, Biotehnoško stičišče Nacionalnega inštituta za biologijo in Center Rog. Festival, ki letos poteka pod naslovom Arhitektura novih priložnosti, se pridružuje tudi praznovanju 140. obletnice rojstva arhitekta Ivana Vurnika, zato bodo organizirana vodstva po njegovi Zadrugi gospodarski banki na Miklošičevi cesti 8 in Sokolskem domu na Taboru 13. Celoten program festivala je objavljen na spletni strani odprtehiseslovenije.org, kjer se lahko tudi prijavite na ogled.

Jajca v Juhi

V Juha studiu keramike že tretje leto zapored okrog velike noči oblikujejo in barvajo jajca iz porcelana. Pri tej praznični tradiciji sodelujejo različni ilustratorji, slikarji, grafiki, oblikovalci nakita in keramike ter drugi ustvarjalci. Vsak od njih zvali svoje jajce z domiselno poslikavo. Jajca, ki jih prispevajo tudi drugi keramični studii, bodo do 15. aprila razstavljeni v Juhini izložbi na Resljevi cesti 10 in izložbi Eho studia na Slovenski cesti 17. Če vam bo katero še posebej všeč, ga lahko odnesete v svoje gnezdo, saj so skoraj vsa naprodaj.

Dober (pe)tek!

Ko na Pogačarjevem trgu zadiši iz loncev, ponvic in kozic, se v našem mestu uradno začne toplejši del leta. Petki so ponovno rezervirani za Odprto kuhno, kjer se ob jedachi in pijači srečujejo Ljubljančani in lačni popotniki z vsega sveta. Več kot 50 provizoričnih kuhinj vas bo tudi letos navduševalo z juhami, zelenjavnimi skledami, fuži, jetrci, hobotnicami, štruklji, pad thaiem, šmorni, tortami, sladoledi, maregeritami in šampanjci. Ste že siti? Nikoli!

KNJIGE V PARKU

Svetovni dan knjige in avtorskih pravic bomo tudi letos praznovali s knjižnim Sejmom na zraku, ki ga 20. aprila v parku Zvezda organizira pisarna Ljubljane, Unescovega mesta literature. Od jutra do noči boste lahko pregledovali stojnice več kot 60 založnikov, klepetali z avtorji in drugimi bralci ter izbirali med najnovjšimi pa tudi najzanimivejšimi knjigami s sejmskimi popusti. Na sejmskem odru, ki se bo točno ob 10. uri odprl z glasbeno budnico, se bodo do večera vrstili pogovori, branja in predstavitve knjig.

Kdor hoče v sebi mir ..., naj pride v gledališče

Svojo knjižno uspešnico Notranji pir je Miha Šalehar z režiserjem Matejem Recerjem destiliriral v monokomedijo z istim naslovom. Oglejte si jo 25. aprila ali 17. maja v SiTi Teatru BTC na Ameriški ulici 3. V njej bo razpravljal o eni najbolj priljubljenih slovenskih prostočasnih (včasih pa tudi neprostočasnih) dejavnosti, ki se ji je dolga leta vdajal tudi sam. Priljubljeni radijski voditelj zdaj z varne razdalje, kamor se je umaknil po dolgotrajnem samodiscipliniranju, kritično razmišlja o pitju ob vsaki priložnosti, od otroškega rojstnega dne pa do nakupa toplotne črpalke. Vstopnice so na voljo na spletni strani sititeater.si.

Živel prvi maj!

Praznik dela in delavcev bomo tudi letos praznovali s kresom na vrhu Rožnika. Program se bo na predvečer praznika, 30. aprila, začel ob 19.30, kres pa bo zagorel ob 22. uri, ko na oder stopi skupina Hamo & Tribute 2 Love. Ta bo delala vse do polnoči. Na praznični dan, 1. maja, pa se prav tako na Rožniku ob 10.45 začne proslava z godbo na pihala, Partizanskim pevskim zborom in nagovorom župana, nato pa za delo poprimejo Gino & Band. Obe proslavi organizira Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, ki bo med 13. in 20. majem organizirala tudi teden odprtih vrat, na katerem bodo brezplačno pregledovali pogodbe o zaposlitvi in vam ponudili koristne nasvete.

V ČETRTHNIH SKUPNOSTIH SE DOGAJA. PRIDRUŽITE SE!

BEŽIGRAD

Plesni večeri

Vabljeni na petkove plesne večere za vse generacije, na katerih se lahko naučite novih plesov ali utrdite že usvojene korake.

Vsak petek od 18. ure do 19.30

Belokranjska ulica 6

CENTER

Čaj ob petih

Družabna srečanja, ustvarjanje z rokami in družabne igre (karte, tarok, šah, človek, ne jezi se) s HD Nikoli sam. Ob lepem vremenu se odpravimo tudi na sprehod v naravo (Tivoli, Rožnik ...).

Vsak prvi in zadnji torek v mesecu od 15. do 19. ure

Štefanova 11, mala sejna soba

ČRNUČE

Proslava ob dnevu upora proti okupatorju in prazniku dela

Kulturni program pripravljajo učenci OŠ Maksa Pečarja, MPZ KUD Svoboda Črnuče, oktetek Zven in recitatorki ZB NOB Črnuče z moderatorjem mag. Aleksandrom Kocićem. Slavnostni govornik bo polkovnik Miha Butara.

23. aprila ob 17. uri

Park narodnih herojev pred novo OŠ Maksa Pečarja (ob slabem vremenu v Kulturnem domu Črnuče)

GOLOVEC

Bralne urice

Na bralnih uricah bomo skupaj odkrivali knjižne svetove. Morda bomo našli skrite literarne zaklade ali pa se preprosto zabavali ob bralnih anekdotah in prijetni kavici.

Vsak četrtek od 10.45 do 11.30

DCA Golovec, Pesarska cesta 14

JARŠE

Šola zdravja - skupina Šmartno

Vabljeni na jutranjo telovadbo na prostem s 1000 gibi, ki je namenjena vsem generacijam. Za več informacij pokličite

Zlato Zajec na številko 031/465 521.

Vsak delovni dan od 7.30 do 8. ure

Nogometno igrišče Šmartno ob reki Savi

MOSTE

Predavanje o demenci

MOL v sodelovanju z društvom Spominčica – Alzheimerjem Slovenija organizira predavanje o demenci.

Dobili boste splošne informacije o tej bolezni ter izvedeli, kaj so prvi znaki, kako poteka postavitve diagnoze, kako komunicirati z osebami z demenco in kako ravnati preventivno. Predstavili bodo tudi društvo Spominčica ter neformalne oblike skrbi za osebe z demenco v domačem okolju. Več informacij na spomincica.si.

24. aprila ob 17.30

Dom krajanov Fužine, Preglov trg 15

POSAVJE

BEŠTEKteater - Sleparka v krilu

Komedija Sleparka v krilu ameriškega komediografa Kena Ludwiga se med visokimi petami in smehom sprašuje, kaj si v življenju želimo in za kaj je pravzaprav vredno živeti.

19. in 20. aprila ob 19.30

Prosvetni dom Savlje Kleče, Savlje 101

ROŽNIK

Pogovorna skupina Rožnik

Društvo Tromostovje skozi program Skupine starih ljudi za samopomoč združuje mlajšo, srednjo in starejšo generacijo. Dobrodelna dejavnost društva je namenjena vsem zainteresiranim in pomoči potrebnim posameznikom ne glede na to, ali so člani društva ali ne.

Vsak ponedeljek od 15. do 18. ure

Sedež ČS Rožnik, Viška cesta 38

ŠENTVID

Temeljni postopki oživljanja in prikaz uporabe defibrilatorja

Defibrilator je aparat, s katerim lahko rešimo življenje človeku s srčnim zastojem. Na brezplačni delavnici

vas bodo naučili pravilne uporabe aparata, člani Društva študentov medicine pa bodo v okviru projekta Misli na srce izvajali brezplačne meritve krvnega sladkorja, tlaka in holesterola. Delavnica je namenjena vsem generacijam. Več informacij dobite na telefonski številki 01/306 48 36.

18. aprila ob 18. uri

PGD Medno, Medno 79

ŠIŠKA

Preventivne meritve

Krajevna organizacija RK Ljubo Šercer vabi na meritve krvnega tlaka, holesterola ter sladkorja in kisika v krvi.

Vsako prvo sredo v mesecu od 10. do 11. ure

Sedež ČS Šiška, Kebetova 1

ŠMARNNA GORA

Potopisno predavanje

Enota Mestne knjižnice Ljubljana v Gameljnah vabi na potopisno predavanje Narodni parki ZDA.

18. aprila ob 19.30

Srednje Gameljne 50

TRNOVO

Tečaj nordijske hoje

V okviru Dneva športa ČS Trnovo vas vabimo na brezplačen tečaj nordijske hoje. Palice so zagotovljene.

22., 24. in 26. aprila ob 10. uri

Športno društvo Trnovo, Ziherlova 44

Novice, različne informacije, pa tudi mesečni napovednik vseh dogodkov v četrtnih skupnostih na območju MOL so na spletni strani ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/cetrtno-skupnosti-v-ljubljani.

Vsi navedeni dogodki so brezplačni.

Slaščica, ki je osvojila graščakovo hčer

Dunaj ima sacherco, Bled ima kremšnito, mi pa že dobro desetletje torto Ljubljana. Z lokalnimi sestavinami, nežnimi okusi in vabljivim videzom nas že z enim grižljajem popelje na popotovanje po vsej Sloveniji. Z njo se lahko posladkate v lokalu Norma 23 na Adamič-Lundrovem nabrežju 1, to je na tržnici pod Plečnikovimi arkadami.

AJDA BORAK

Zgodovina poimenovanja slaščic po kraju njihovega izvora je bogata in dolga – praška torta, torta Kijev, varšavska torta, pa newyorški cheesecake, torta Linz in torta London so le nekateri primeri. Zgodbe o njihovem nastanku so si navadno precej podobne – najbolj prepoznavni kuharji in slaščičarji so iz sestavin, tipičnih za tisto okolje, ustvarili recept, ki pooseblja utrip mesta.

Tudi torta Ljubljana spremlja njena zgodba. Ta pravi, da naj bi na Ljubljanskem gradu živel graščak, ki je imel zelo lepo hčer. Želela si je ženina, ki bi jo znal razvajati z najboljšimi sladkostmi. Graščak je prisluhnil njenim željam in po vsej deželi razglasil, da bo tisti, ki bo znal pripraviti najboljšo torto za njegovo hčer, postal njen mož.

Resnica pa je malce drugačna – spodbuda za nastanek torte je bil projekt Okusi Ljubljane, s katerim je Turizem Ljubljana želel povečati prepoznavnost tradicionalnih lokalnih jedi. Danes za blagovno znamko Torta Ljubljana skrbita zakonca Todič, nad ustvarjanjem recepta zanjo pa je s strokovnim očesom bedel etnolog dr. Janez Bogataj. On je poskrbel, da slaščica vsebuje lokalne sestavine, ki povzemajo in predstavljajo ne le Ljubljano, ampak vso Slovenijo.

Zgodba se nadaljuje. Mladi kuhar si je podrobno ogledal mesto in njegovo bližnjo ter daljno okolico. Za grajskim zidom je na prisojni legi našel figo, ki je prav takrat rodila sladke plodove. Natrgal jih je in položil v svojo malho. Na Rožniku in Golovcu je nabral sladkega kostanja. Med potepanjem po mestnih ulicah pa je pri mlinarju ob Ljubljani odkril izvrstno ajdovo moko, ki je bila sladka že sama po sebi.

Tako kot Ljubljana leži na stičišču vseh slovenskih regij, je tudi recept mešanica alpske, panonske in mediteranske kuhinje. Pa še utrinek sodobnosti – torta ne vsebuje glutena. Biskvit je narejen iz sladkaste ajdove moke, ki »zastopa« alpski predele, na njem pa počivajo maslena kostanjeva krema, mandlji, mediteranske suhe fige, hrustljava

panonska bučna semena in slovenski med. In, seveda, kot se za torto spodobi, jo prekrija sladek čokoladni plašč. Vsak kos pa krasi še čokoladica s podobo ljubljanskega zmaja. Pripravljena je brez umetnih sladil in drugih dodatkov.

Naša zgodba iz davnine se pravilčno lepo konča. Graščak in njegova hči sta zagrizla v rezini torte in na hčerino lice se je prikradel čudoviti smehljaj, ki je vsem zbranim na gradu dal vedeti, da bo odlični kuhar ženin graščakove hčere. Kmalu sta se poročila in vsi svati so za predjed, glavno jed in sladicu jedli torto. Rajali so sedem dni in sedem noči in še ob koncu je vsak pojedel kos torte. Prebivalci glavnega mesta Slovenije jo jedo še danes in prav taka je kot takrat, ko jo je bistri kuhar prvič prinesel na grad.

Bolj kot mečete smeti, bolj uživamo mi.

Preveč odvrženih odpadkov kljub stalni aktivnosti mestnih služb kazi naše lepo mesto in privablja različne živali, ki odpadke skupaj z vetrom raznašajo okoli. Pomembno je, da ustvarimo manj odpadkov, tiste nujne pa pravilno ločujemo, vestno odlagamo v koše in zabojnike ter uporabljamo embalažo za večkratno uporabo. Človek, čuvaj svoje mesto in prispevaj k njegovi čistosti.

Mestna občina
Ljubljana

človek